

BUDOWLANI

WOJEWÓDZTWO
MAŁOPOLSKIE

BIULETYN MAŁOPOLSKIEJ OKRĘGOWEJ
IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

NR 4/2009 (34)

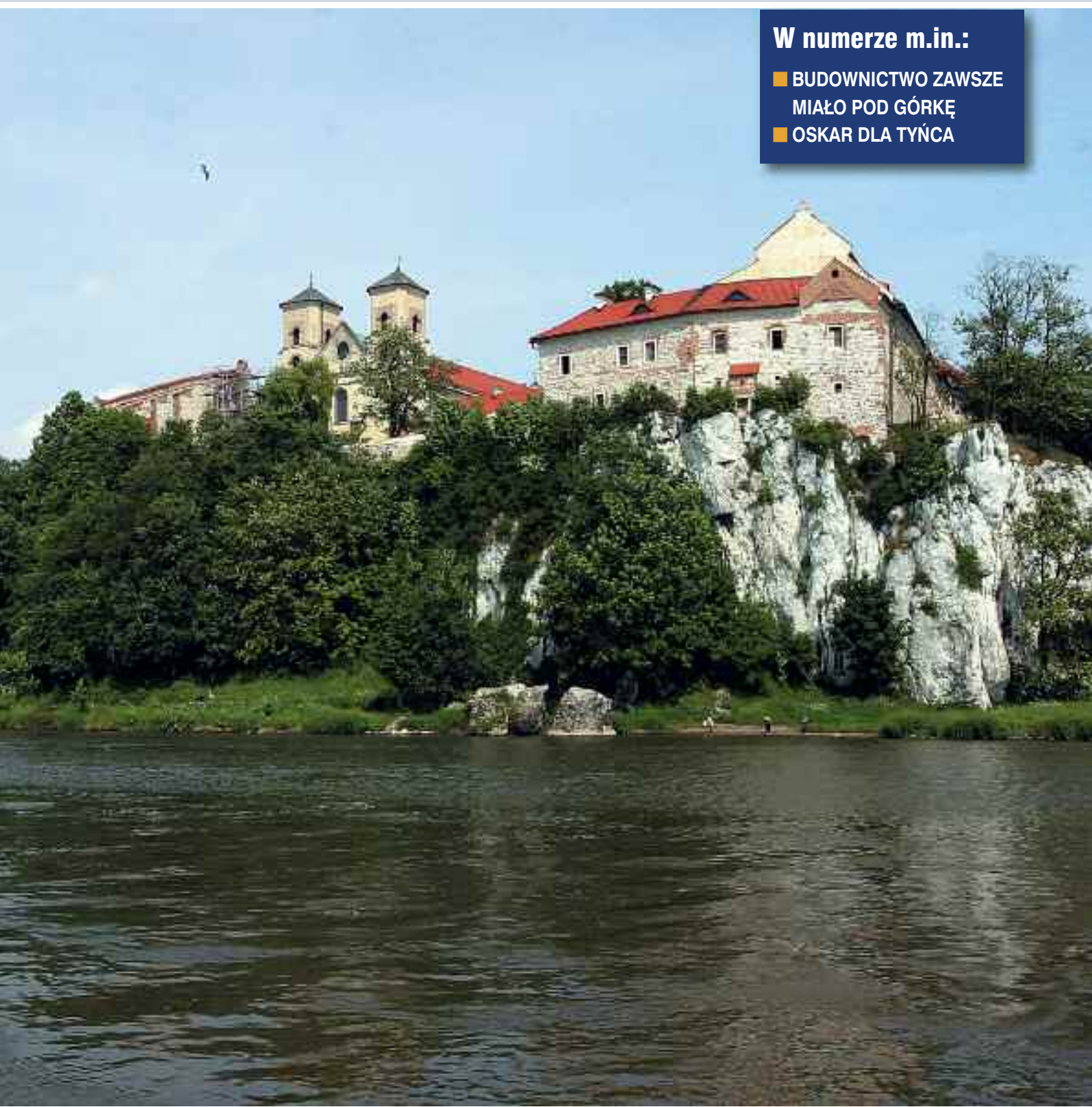
SIERPIEŃ - WRZESIEŃ 2009

ISSN 1731-9110

W numerze m.in.:

- BUDOWNICTWO ZAWSZE
MIAŁO POD GÓRKĘ
- OSKAR DLA TYŃCA

MAŁOPOLSKA OKRĘGOWA IZBA
INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
(MOIIB) w KRAKOWIE

ul. CZARNOWIEJSKA 80
30-054 KRAKÓW

tel.: (12) 630-90-60, 630-90-61

fax: (12) 632-35-59

e-mail: map@piib.org.pl

www.map.piib.org.pl

biuro czynne poniedziałek, środa,
piątek 9.00-14.00

wtorek, czwartek 12.00-18.00

Adres do korespondencji:

Małopolska Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa w Krakowie
ul. Czarnowiejska 80
30-054 Kraków

Punkty Informacyjne w Tarnowie,
Nowym Sączu i Zakopanem
udzielają informacji

na temat działalności Izby oraz
przyjmują wnioski o wpisanie na listę
członków MOIIB w Krakowie

Tarnów, ul. Konarskiego 4

Terminy dyżurów:

wtorek i czwartek

w godz. od 15.00 do 17.00.

Tel. (014) 626-47-18.

Nowy Sącz,

ul. Kraszewskiego 44.

Terminy dyżurów:

wtorek w godz.: 13 - 15

piątek w godz.: 15 - 17

dyżur członka OKK

czwartek w godz.: 17 - 19

Tel. (018) 441 18 59

Zakopane, ul. Nowotarska 6 IIp.

Terminy dyżurów:

wtorki w godz. 11 - 13

środy w godz. 16 - 18

Tel. (018) 201-35-74.

Ubezpieczenia OC

Tel. (12) 632 54 83, fax (12) 632 54 79

Ubezpieczenia NW, Na Życie

Tel. (12) 630 90 60 lub 61 w. 208

Terminy dyżurów:

przewodniczącego Rady MOIIB

w każdy wtorek w godz.: 15 - 16

wiceprzewodniczących Rady MOIIB

w każdy czwartek w godz.: 16 - 17

sekretarza Rady MOIIB

w każdy wtorek w godz.: 15.30 - 16.30

Okręgowego Rzecznika

Odpowiedzialności Zawodowej

w co drugi czwartek (parzysty)

w godz.: 16 - 18

przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego

w co drugi wtorek (parzysty)

w godz.: 16 - 18

przewodniczącego Okręgowej Komisji

Kwalifikacyjnej w każdy pierwszy

czwartek miesiąca w godz.: 15 - 16

(w sprawie skarg i wniosków)

Dyżur członka OKK

w każdy czwartek w godz.: 15 - 18

(w Biurze MOIIB w Krakowie)

Porady prawne

w każdy czwartek w godz.: 17 - 18

(dla członków MOIIB)

Składy Orzekające

drugie i czwarte środy miesiąca

(w sprawach członkowskich)

SIEDZIBA MAŁOPOLSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY
INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
PRZY UL. CZARNOWIEJSKIEJ W KRAKOWIE

CZŁONKOWIE ORGANÓW MOIIB

Prezydium Rady:

1. Rawicki Zygmunt — przewodniczący Rady
2. Oprocha Jerzy — wiceprzewodniczący Rady
3. Żakowski Ryszard — wiceprzewodniczący Rady
4. Skoplak Grażyna — sekretarz Rady
5. Boryczko Mirosław — skarbnik Rady
6. Kot Zbigniew — członek Prezydium
7. Legutki Andrzej — członek Prezydium

Okręgowa Rada:

1. Bobulska-Cholewicka Irena
2. Boryczko Mirosław
3. Bryksy Anna
4. Drożdż Andrzej
5. Godek Jarosław
6. Gogola Katarzyna
7. Guzik Gabriela
8. Janusz Krzysztof
9. Kawik Antoni
10. Knapik Adam
11. Korkowski Jerzy
12. Korniak-Figa Krystyna
13. Kot Zbigniew
14. Legutki Andrzej
15. Lisowski Franciszek
16. Łukasik Krzysztof
17. Majda Krzysztof
18. Majka Władysław
19. Oprocha Jerzy
20. Potok Wiesław
21. Rawicki Zygmunt
22. Ryz Karol
23. Seweryn Krzysztof
24. Skawiński Jan
25. Skoplak Grażyna
26. Ślusarczyk Kazimierz
27. Trębacz-Piotrowska Małgorzata
28. Żakowski Ryszard
29. Żuławińska Grażyna

Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna:

1. Karczmarczyk Stanisław — przewodniczący
2. Borsukowska-Stefaniczek Małgorzata
3. Chmiel Roman
4. Chrobak Stanisław
5. Cieśliński Janusz — wiceprzewodniczący
6. Duraczyńska Krystyna
7. Dziedzic Jan
8. Gabrys Elżbieta — sekretarz
9. Jamborski Marian
10. Kuldanek Andrzej
11. Kutyrński Piotr
12. Moskal Krzysztof
13. Plachecki Marian
14. Sułkowski Tadeusz — wiceprzewodniczący
15. Żakowski Jan

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej:

1. Abrahamowicz Stanisław — rzecznik - koordynator
2. Ciasnocha Andrzej — rzecznik

3. Franczak Zbigniew — rzecznik
4. Jastrzębska Elżbieta — rzecznik
5. Konczewska Wiktoria — rzecznik
6. Marcjan Waclaw — rzecznik
7. Rasiński Jerzy — rzecznik
8. Wisor-Pronobis Janina — rzecznik

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny:

1. Domostawski Zbigniew — przewodniczący
2. Braś Zbigniew
3. Cabała Marek — sekretarz
4. Damian Ryszard — wiceprzewodniczący
5. Dyk Krzysztof,
6. Gołaszewski Andrzej
7. Klass Krzysztof
8. Krawczyk Jacek
9. Lysy Jerzy
10. Łabędź Renata
11. Struzik Wojciech
12. Strzeboński Stanisław
13. Szmigiel Tadeusz
14. Wiśniewski Mieczysław

Okręgowa Komisja Rewizyjna:

1. Trębacz Henryk — przewodniczący
2. Dzięgiel Bolesław
3. Jach Jerzy
4. Opolska Danuta — sekretarz
5. Turowicz Andrzej — wiceprzewodniczący

Delegaci na Krajowe Zjazdy PIIB:

1. Bobulska-Cholewicka Irena
2. Cieśliński Janusz
3. Domostawski Zbigniew
4. Drożdż Andrzej
5. Duraczyńska Krystyna
6. Gogola Katarzyna
7. Guzik Gabriela
8. Jach Jerzy
9. Kałkowski Zbysław
10. Kawik Antoni
11. Korniak-Figa Krystyna
12. Rasiński Jerzy
13. Rawicki Zygmunt
14. Skawiński Jan
15. Skoplak Grażyna
16. Sułkowski Tadeusz
17. Szostak Józef
18. Ślusarczyk Kazimierz

Członkowie MOIIB we władzach Krajowych Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa (PIIB):

1. Kałkowski Zbysław — wiceprzewodniczący KR
2. Rawicki Zygmunt — członek KR
3. Skawiński Jan — członek KR
4. Ślusarczyk Kazimierz — członek KR
5. Korniak-Figa Krystyna — przewodnicząca KKR
6. Plachecki Marian — wiceprzewodniczący KKK
7. Szostak Józef — członek KSD

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy

Przewodniczący
MOIIB
Zygmunt Rawicki

Minęły wakacje i powoli nadchodzi jesień. Koniunktura w budownictwie, a przynajmniej w niektórych jego działach, pomimo trwającego w gospodarce kryzysu ekonomicznego, nie jest najgorsza. Na wielu placach budów praca trwa pełną parą. Sytuacja na rynku materiałów budowlanych i w zatrudnieniu jest ustabilizowana. Należy więc teraz życzyć budowlanym jak najdłużej dobrej pogody.

Tradycją jest, że we wrześniu przypada nasze święto – Dzień Budowlanych. Z tej okazji, w imieniu Rady MOIIB i moim własnym, życzę wszystkim Koleżankom i Kolegom działającym w naszej branży satysfakcji z wykonywanego zawodu oraz zdrowia i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Druga kadencja naszego samorządu zbliża się do końca. W listopadzie i grudniu 2009 roku odbędą się wybory nowych delegatów na zjazdy okręgowe izb inżynierów budownictwa, a w kwietniu 2010 roku zjazdy sprawozdawczo-wyborcze, na których zostaną wybrane nowe władze izb na trzecią kadencję 2010 – 2014. W biuletynie podajemy informacje dotyczące zasad organizacji zebrań wyborczych w obwodach przyjęte uchwałą Krajowej Rady PIIB z dnia 29.07.2009 roku. Szczegółowy harmonogram przeprowadzenia wyborów w obwodach MOIIB zostanie przyjęty na zebraniu Rady MOIIB w dniu 2 października br. i będzie jedynie zamieszczony na naszej stronie internetowej (niniejszy biuletyn zamykamy 20 września).

Pod koniec sierpnia zorganizowaliśmy wyjazd techniczno-turystyczny na Litwę. W ramach tego wyjazdu podpisaliśmy porozumienie o współpracy ze Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarno - Budowlanych w Wilnie, a także zwiedziliśmy niektóre zabytki Wilna i miejsca związane z J. Piłsudskim. Sprawozdanie z tego wyjazdu publikujemy w numerze.

Na początku września w historii naszej Małopolskiej Izby odnotowaliśmy znaczące wydarzenia: w ramach podpisanych przez naszą Małopolską Izbę Inżynierów Budownictwa porozumień z bratnimi izbami Grupy Wyszehradzkiej, odbyło się X spotkanie regionalnych organizacji budowlanych Grupy Wyszehradzkiej V-4. Współorganizatorem tego spotkania był Małopolski Oddział Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Uczestniczyliśmy też w uroczystym spotkaniu, zorganizowanym przez PZITB O.Małopolski z okazji Jubileuszu 75-lecia PZITB w Polsce. Informacje na temat obu tych uroczystości zamieszczamy wewnątrz biuletynu.

Początkiem września odbyło się wyjazdowe spotkanie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB w Suchoj Beskidzkiej poświęcone częstym zmianom w Prawie budowlanym (ostatnia była już 48. z kolei!). Z tego spotkania przekazujemy krótką informację. Zamieszczamy także informacje dotyczące wniosków złożonych na jesienną sesję egzaminacyjną na uprawnienia budowlane.

W aktualnym numerze biuletynu „Budowlani” przedstawiamy artykuł na temat odbudowy części opactwa tyńckiego, zwanej „Wielką Ruiną”, która w ogólnopolskim konkursie „Budowa Roku 2008” otrzymała nagrodę I stopnia.

W cyklu prezentacji firm budowlanych z naszego regionu publikujemy wywiad z mgr. inż. Januszem Szkatułą – prezesem zarządu Budopolu Sp. z o.o. w Krakowie. To okazja, aby okiem praktyka spojrzeć na dział budownictwa, najdotkliwiej dotknięty recesją, którego dotyczy największy zastój – budownictwo mieszkaniowe.

Zamieszczamy także ofertę dotyczącą szkoleń, kursów, seminariów i konferencji na IV kwartał 2009 roku organizowanych lub współorganizowanych przez MOIIB.

Zapraszam do lektury

Z wyrazami szacunku
i koleżeńskimi pozdrowieniami

Zygmunt Rawicki

„Budowlani” – Biuletyn Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Redaguje: Zygmunt Rawicki

Rada Programowa Biuletynu MOIIB Budowlani:

RAWICKI Zygmunt (MOIIB) – przewodniczący, BRYKSY Anna (SITK RP) – członek, DRZYŻDŻYK Włodzimierz (SITWM)

– członek, KORNIĄK – FIGA Krystyna (PZITS) – członek, MALINOWSKI Władysław (SITPNIIG) – członek

PASICH Halina (PZITB) – członek, RYŻ Karol (ZMRP) – członek, WINCENCIK Krzysztof (SEP) – członek

Wydawca – Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

30-054 Kraków, ul. Czarnowiejska 80, tel. 0-12 630-90-60, 630-90-61

Okładka: Opactwo w Tyńcu, fot. Anna Kaczmarz

Okładka zamykająca: BUDOPOL Sp. z o.o.

Nakład 10300 egzemplarzy

Publikowane w Biuletynie „Budowlani” artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich autorów.

Redakcja zastrzega sobie prawo do adjustacji tekstów i zmiany tytułów.

BUDOWLANI

SPIS TREŚCI:

Co w Krajowej Radzie 4

Dzień Budowlanych 4

**Wybory delegatów
na zjazdy okręgowe MOIIB
na kadencję 2010-2014** 5

Budownictwo zawsze miało pod górkę 6-8

Kalendarium 9

„...aby chronić dobro” 10-16

Rok PZITB 17-18

Dziś w Krakowie, za rok w Ostrawie 19-20

Wilno bliżej Krakowa 21-22

**Kolejna grupa inżynierów
puka do drzwi izby** 23

**Plan szkoleń, kursów i seminariów
organizowanych lub współorganizowanych
przez Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów
Budownictwa w IV kwartale 2009 roku** ... 24-28

Komunikat 29

MOIIB w liczbach 29

Konkurs PZITB „Budowa Roku” 30

Co w Krajowej Radzie?...

Etyka zawodowa.

Czeka nas zwiększenie uprawnień zawodowych i większa odpowiedzialność.

Zbysław
Kałkowski

Minął okres urlopowy – bez zebrań problemowych organów Izby, bez wydażeń w sejmowych działaniach nad nowym prawem (także budowlanym). Wielu z nas udało się zdrowo wypocząć i urozmaicić wrażeniami z podróży codzienny tryb pracy.

Z tego powodu dziś nie mam ciekawych informacji o działaniach Rady Krajowej Izby. Jest za to chwila do zastanowienia się nad tym, co nas czeka w pracy zawodowej już od najbliższych, jesiennych miesięcy zaczynając.

W wakacyjnym numerze „Inżyniera Budownictwa” redaktorzy przytoczyli refleksję prof. Zbigniewa Grabowskiego na temat prac nad dalszymi zmianami w Prawie budowlanym:

„Może nas czekać zwiększenie uprawnień członków Izby, ale z jednoczesnym zwiększeniem ich odpowiedzialności zawodowej. Jest to jeden z najistotniejszych elementów zmian prawa, który musi spowodować pełniejsze przestrzeganie zasad kodeksu etycznego”.

Proponuję więc na początku tego jesiennego okresu intensywnej pracy wziąć do ręki ten podstawowy dokument wewnętrznego prawa członka Izby. Mamy, przyjęty po długich dyskusjach, ale już sprawdzony w dwuletnim funkcjonowaniu, kodeks ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Codzienna praktyka inżynierska, lektura sprawozdań naszych organów zajmujących się odpowiedzial-

nością zawodową, każe odnieść wrażenie, że dokument ten nie jest brany do ręki zbyt często. Fakt, że składa się on z dużego zbioru myśli i stwierdzeń określających super-wzorowego pracownika, kolegę w zawodzie, obywatela – że czytania takich tekstów nie lubimy. Ale jednak namawiam: poczytajmy!

„Członek Izby nie może narażać swojego zleceniodawcy lub pracodawcy na podejmowanie przedsięwzięć z góry skazanych na niepowodzenie”. (rozd.4 pkt2).

Proszę wziąć do ręki sprawozdanie wiceprzewodniczącego Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydrukowane w przywołanym już numerze naszego „Inżyniera Budownictwa”. Czytamy: *„wszyscy obwinieni podpisali niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenia o zakończeniu budowy i nie mają w tym wypadku znaczenia ich wyjaśnienia, że zmiany były uzgadniane z inwestorami”.*

Były uzgadniane? To kto dezinformował inwestora, że może postępować wbrew zapisom prawa?

Albo taki cytat:

„... Członek Izby samodzielną funkcję techniczną w budownictwie sprawuje osobiście i jest niezawisły

w wydawaniu decyzji i opinii związanych z fachową oceną zjawisk technicznych (...) Za uchybienia w tym względzie członek Izby ponosi odpowiedzialność zawodową i dyscyplinarną”. (rozd.5 pkt2)”.
A może to być duża odpowiedzialność, bo zjawisk, których trudno przewidzieć, działalność inżynierska niesie wiele... Trzeba decydować i w konsekwencji odpowiadać za podjęte decyzje. A dochodzenie należnych praw i odszkodowań przez zlecających nam inwestorów jest coraz powszechniejsze i stanowcze.

W rozdziale 6 kodeksu jest aż 16 zaleceń dotyczących lojalności i solidarności zawodowej członków Izby! Aż przychodzi westchnąć – gdzie jest świat zbudowany z tych zaleceń, a gdzie życie, codzienność. Najwyższy czas zacząć te proporcje zmieniać.

Ja kodeks zasad etyki zawodowej przeczytałem uważnie, aby przekazać Państwu tych kilka refleksji. Namawiam gorąco do tego samego! Przed jesiennym „szczytem” pracy zawodowej.

ZBYSŁAW KAŁKOWSKI

DZIEŃ BUDOWLANYCH

Tradycyjnie już, w ostatnią niedzielę września przypada święto wszystkich osób związanych z budownictwem czyli – „DZIEŃ BUDOWLANYCH”.

Z tej więc okazji - Dnia Budowlanych - wszystkim Członkom Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i Ich najbliższym najlepsze życzenia – zdrowia, sukcesów na niwie zawodowej, satysfakcji z wykonywanego zawodu i poczucia dobrze spełnionych zadań i obowiązków oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym

składa
Redakcja biuletynu MOIIB „Budowlani”

WYBORY DELEGATÓW NA ZJAZDY OKRĘGOWE MOIIB NA KADENCJĘ 2010-2014!

Szanowne Koleżanki i Koledzy, członkowie MOIIB!

Druga kadencja naszego samorządu zbliża się do końca. W listopadzie i grudniu 2009 roku odbędą się wybory nowych delegatów na zjazdy okręgowe izb inżynierów budownictwa, a w kwietniu 2010 roku zjazdy sprawozdawczo-wyborcze, na których zostaną wybrane nowe władze izb na trzecią kadencję 2010 – 2014.

W związku z tym Prezydium Krajowej Rady PIIB w dniu 01.07.2009 roku podjęło Uchwałę: nr 5/P/09 w sprawie zasad organizacji zebrań wyborczych w obwodach oraz nr 6/P/09 w sprawie regulaminu obwodowych zebrań wyborczych, które następnie zostały zatwierdzone uchwałą nr 17/R/09 Krajowej Rady PIIB z dnia 29.07.2009 roku.

Poniżej podajemy przyjęte powyższą uchwałą ustalenia:

1. Obwodowe zebrania wyborcze będą organizowane w IV kwartale 2009 r. i styczniu 2010 r.
2. Zaproszenia na obwodowe zebrania wyborcze będą dołączone do nr 10 miesięcznika „Inżynier Budownictwa”.
3. Zaproszenia zostaną wysłane równocześnie do wszystkich członków, niezależnie od terminu zebrania obwodowego.
4. Podziału (osobowego lub terytorialnego) członków na obwody wyborcze dokonują okręgowe Rady.
5. Na obwodowe zebrania wyborcze zostaną zaproszeni członkowie Izby wg stanu na dzień 30 września 2009 r. Komunikat zostanie opublikowany w widocznym miejscu w numerze 7/8 i 9 miesięcznika „Inżynier Budownictwa”.
6. Po rozesłaniu zaproszeń w numerach 11 i 12 „Inżyniera Budownictwa” będą zamieszczone przypomnienia o obowiązku wzięcia udziału w obwodowych zebraniach wyborczych. W numerze 12 miesięcznika będą zamieszczone pierwsze relacje z zebrań.
7. Krajowe Biuro Izby wydrukuje i wyśle zaproszenia do członków ze wszystkich okręgów. Koszt wydruku i wysyłki w wysokości 20 gr za jedno zaproszenie obciążą budżety okręgowych izb.
8. Liczba delegatów na okręgowe zjazdy sprawozdawczo-wyborcze określa okręgowe rady.
9. Okręgowe zjazdy sprawozdawczo-wyborcze powinny być zorganizowane do 15 kwietnia 2010 r.
10. Termin IX Krajowego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego PIIB – 18 i 19 czerwca 2010 r.
11. Dodatkowe informacje:
 - a) Krajowe Biuro wydrukuje imienne zaproszenia na obwodowe zebrania.
 - b) Wysyłka „Inżyniera Budownictwa” nastąpi nie później niż do 15 października 2009 r.
 - c) Obwodowe zebrania wyborcze powinny być zwoływane nie wcześniej niż od 9 listopada 2009 r.

UWAGA!

Podział obszaru działania Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa na obwody wyborcze, regulamin zebrań w obwodach wyborczych, porządek obrad, termin i miejsce zebrań, po ich przyjęciu uchwałą Rady MOIIB w dniu 2 października 2009 r., zostaną zamieszczone na naszej stronie internetowej: www.map.piib.org.pl

Biorąc pod uwagę znaczenie samorządu zawodowego dla osób sprawujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, w imieniu Rady MOIIB apeluję do wszystkich PT Członków MOIIB o liczny udział w obwodowych zebraniach wyborczych!

Budownictwo zawsze miało pod górkę

Rozmowa z Januszem Szkatułą, prezesem Zarządu Budopol Sp. z o.o.

Janusz Szkatuła

– Czy przypomina sobie Pan Prezes równie trudny okres dla budownictwa mieszkaniowego, jak ten, ciągnący się przynajmniej od roku?

– Odwróciłbym to pytanie. Łatwiej powiedzieć, czy przypominam sobie okres, kiedy w budownictwie mieszkaniowym działo się bardzo dobrze. Owszem. Czas hossy trwał około 2 lat i zakończył się ponad rok temu. Poza tym epizodem budownictwo zawsze miało pod górkę. Mieliśmy albo braki materiałowe, albo sprzętowe, albo nie mieliśmy szans na nowe technologie. Jak się z tymi brakami uporaliśmy, to nie było zleceń albo upowszechniły się niskie ceny na usługi z zakresu budownictwa, które nie pozwalały uczynić z niego lokomotywy gospodarki. Przy niskich cenach za usługi firm nie stać na płacenie wszystkich pochodnych od każdej złotówki zarobionej przez pracownika. Jeśli płacą, to ponoszą straty.

– Specjaliści są zgodni. Recesję najdotkliwiej odczuwa budownictwo mieszkaniowe. W porównaniu z tym działem w drogownictwie oraz w energetyce, w nieco mniejszym stopniu w budownictwie sportowym, panuje raj. To w te trzy dziedziny budownictwa kieruje się najwięcej środków, ogłasza najwięcej przetargów, realizuje najwięcej inwestycji. Tylko Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad do końca roku zamierza ogłosić jeszcze ponad 50 przetargów. A mimo to na prze-

targach drogowych firmy walczą na śmierć i życie. To co w takim razie dzieje się w budownictwie ogólnym i mieszkaniowym?

– Nic. Marazm. Szkoła przetrwania. Firmy płacą pracownikom postojowe albo za wszelką cenę starają się zdobyć zlecenia z innych działów. To nie jest proste, bowiem wszędzie jest mało robót, niskie ceny, a prawdziwą kłódą pod nogi staje się monopolistyczny układ na przetargach. Inwestorzy publiczni tak przygotowują specyfikacje, że wyszczególnione w nich warunki może spełnić niewiele firm. Większość wykonawców jest więc eliminowana na starcie.

– Zmorą przetargów rozstrzyganych w ostatnich miesiącach są oferty znacznie poniżej kosztów. Na czym można zaoszczędzić, przygotowując ofertę o połowę niższą od kosztorysu inwestorskiego?

– Na zarobkach pracowników. Na kosztach administracyjnych. Oszczędza się na wszystkim, od telefonów, po papier do kserokopiarki. Na zysku firmy, ograniczając go nawet do zera. Ale to wkrótce się odbije na jej kondycji, ponieważ firma, która się nie rozwija, musi się cofać. Nie będzie zakupu sprzętu, nie będzie uzupełniania narzędzi. Długo tak się nie da funkcjonować. Oszczędza się też na kosztach materiałów. Jeśli wykonawca ma korzystne umowy z producentami albo hurtowniami materiałów z grupy elektrycznych, sanitarnych, stać go na przedpłaty i dostaje duże upusty, to może szukać tu rezerw. Luzów cenowych nie ma natomiast, jeśli idzie o stal, beton, ceramikę, stolarkę i inne specjalistyczne dostawy.

Każda firma ma swoją specyfikę i prowadzi swoją politykę. W wielu li-

Gimnazjum w Pcimiu

czy się ostateczny bilans. Są skłonne nawet stracić na niektórych inwestycjach, jeśli mogą zarobić na jakiejś innej działalności. Dlatego

składają nierealne, nisko wycenione oferty. To, wbrew pozorom, może się opłacać. Jest obrót, jest zdolność kredytowa, stabilna załoga.

W ostateczności szuka się oszczędności, redukując załogę.

– Czy Pan Prezes był zmuszony w czasach kryzysu do podjęcia decyzji o zwolnieniach pracowników?

– U nas, na szczęście, obyło się bez zwolnień grupowych, ale musieliśmy dokonać minimalnych redukcji wśród pracowników i mocno zacisnąć pasa.

– Ile osób zatrudnia obecnie Budopol? Od pewnego czasu firma była kojarzona głównie z budowaniem mieszkań. Jakie inwestycje realizujecie w tej chwili, kiedy mieszkaniówka zupełnie stanęła?

Akademia Ekonomiczna

– Zatrudniamy od 220 do 250 pracowników. Budujemy na terenie Krakowa i w okolicy, ponieważ tu

mieszkają nasi pracownicy. Obecnie np. w Skawinie – salę sportową przy szkole, w Kazimierzy Wielkiej – realizujemy rewitalizację parku miejskiego, w Zbylitowskiej Górze jako podwykonawca Instalacji Kraków – stację uzdatniania wody dla Tarnowa i okolic, w Zabierzowie – piękne przedszkole.

Co do mieszkaniówki, działamy zarówno jako firma usługowa, wykonawcza, jak i deweloperska. Wybudowaliśmy ok. 6 tys. mieszkań. W 2000 r. podjęliśmy decyzję, aby zacząć budować na terenach własnych i zakupionych. Między innymi dysponujemy jeszcze 80- arową działką przy ul. Ostatniej w Krakowie, gdzie stoi już pięć naszych bloków. Zamierzamy wybudować tam jeszcze ok. 8 tys. m kw. powierzchni mieszkaniowej. Na przeszkodzie rozpoczęcia tej inwestycji stoi budowa drogi, o którą od 8 lat toczą się spory. Zadeklarowaliśmy swój wkład finansowy w tę inwestycję, ale wciąż jest oprotestowywana przez najbliższych sąsiadów. Mam nadzieję, że wreszcie w tej sprawie uda się osiągnąć jakiś kompromis.

Specjalizujemy się też w budownictwie obiektów użyteczności publicznej, mamy na koncie wiele hoteli, szkół, budynki wyższych uczelni, szpitale.

– Nie rezygnujecie z budownictwa mieszkaniowego?

– Nie. Ludzie potrzebują mieszkań. Wprowadzie teraz, w 2009 r., sprzedaż spadła dramatycznie, ale nie znikły potrzeby. One zostały zamrożone. Przyjdzie moment, kiedy eksplodują ze zdwojoną siłą. Do tego potrzeba nowej polityki kredytowej.

– Jakich działań ze strony państwa oczekują firmy wykonawcze? Co poprawiłoby sytuację w budownictwie?

– Konieczne jest wreszcie sprecyzowanie kryterium rażąco niskiej ceny w ustawie o zamówieniach

Dokończenie na str. 8

Sala gimnastyczna w Skale

Budownictwo zawsze miało pod górkę

Budynek mieszkalny Bronowicka

Dokończenie ze str. 7
publicznych. Inaczej firmy będą się zarzynały w walce o zlecenia, stosując ceny dumpingowe. Mogą wpaść w pułapki, z których już nie wyjdą, pociągając za sobą cały łańcuch kooperantów. Nie do pozazdroszczenia jest wówczas sytuacja podwykonawców, którzy mogą liczyć na gwarancję zapłaty w przetargach publicznych, ale już nie w prywatnych. Uporządkowania wymaga także pojęcie ryczałtu, które w obecnym brzmieniu sprzyja nieuczciwej konkurencji i zwalnianiu inwestorów z rzetelnego przygotowania materiałów do przetargu.

Chciałbym poruszyć jeszcze jedną sprawę, która wymaga ingerencji samorządu zawodowego. To kształcenie zawodowe młodzieży. Kiedyś szkoły zawodowe i technika budowlane miały umowy z firmami. Przysyłały uczniów na praktyki. Były frag-

6 tys.

tyle mieszkań
wybudował do tej pory
Budopol

menty robót, na których mogli się uczyć. Nawet, jeśli nie położyli tynków, jak profesjonalści, to świat się nie zawalił, ponieważ, uczyli się na ścianach piwnic, zsypów czy pomieszczeń gospodarczych. Ale gdzieś musieli. Nikt od razu nie jest mistrzem.

Dziś każda firma chce mieć młodego, sprawnego fizycznie pracownika, ale doświadczonego. To się nie da pogodzić. Szkoły nie mają przecież poligonów doświadczalnych. Musimy w sposób łagodny przyuczać młodzież do zawodu, bo inaczej wkrótce zostaniemy bez dopływu młodych kadr do budownictwa.

– **Czy jako praktyk z długoletnim stażem gdzieś daleko na ho-**

ryzonie zauważa Pan symptomy lepszej koniunktury w budownictwie?

– Nie jestem wytrawnym ekonomistą, ale jako człowiek zdroworozsądkowy uważam, że muszą szybko nadejść lepsze czasy dla budownictwa. A to dlatego, że młodzi potrzebują mieszkań. W wiek zawierania małżeństw wszedł wyż demograficzny. Dla ich dzieci potrzebne są przedszkola. W samym Krakowie brakuje ok. 2000 miejsc dla przedszkolaków. Musi ruszyć front inwestycji. Moim zdaniem, jesteśmy właśnie przed okresem wzrostu w budownictwie. A jeśli będzie lepiej w budownictwie, będzie lepiej w całej gospodarce.

Kończąc tę rozmowę, może nie-
zbyt optymistyczną, chcę poinformować, że Budopol 15 marca 2010 r. będzie obchodził 65-lecie istnienia. Wierzę, że będą kolejne jubileusze firmy, co potwierdza, że ludzie tworzą historię, dzięki nieustannej walce z przeciwnościami i udaje im się wygrywać.

ROZMAWIAŁA
ALEKSANDRA VEGA

Centrum Maltańczyk

KALENDARIUM MOIB

- 1.07.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Zapoznanie się z wyposażeniem i funkcjonowaniem Rejonowej Dystrybucji Ruchu”
– seminarium szkoleniowe na temat: „Konstrukcje sprężone” (50 lat realizacji konstrukcji sprężonych w Politechnice Krakowskiej)
– seminarium szkoleniowe na temat: „Dokumentacja kosztorysowa. Kosztorys inwestorski. Kosztorys ofertowy. Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych”

- 3–5.07.2009 – spotkanie przewodniczących Izb budowlanych Grupy V– 4 w Sarospatak z udziałem Z. Rawickiego

- 7.07.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Zamówienia publiczne po nowelizacji ustawy”

- 9.07.2009 – zebranie Zespołu Orzekającego Nr 1 ds. członkowskich

- 13.07.2009 – zebranie Rady Programowej Biuletynu Informacyjnego MOIB „Budowlani”
– zebranie Zespołu Problemowego ds. działań samopomocowych

- 14.07.2009 – zebranie Zespołu Problemowego ds. szkolenia i stałego dokształcania

- 15.07.2009 – XXVII zebranie Prezydium Rady MOIB

- 20.07.2009 – wydanie biuletynu MOIB „Budowlani” nr 33

- 22.07.2009 – zebranie Zespołu Orzekającego Nr 2 w sprawach członkowskich

- 29.07.2009 – zebranie Krajowej Rady PIIB w Warszawie z udziałem Z. Kałkowskiego, Z. Rawickiego, J. Skawińskiego i K. Ślusarczyka

- 12.08.2009 – zebranie Zespołu Orzekającego Nr 1 w sprawach członkowskich

- 18.08.2009 – zebranie Okręgowej Komisji Rewizyjnej

- 24–29.08.09 – wyjazd techniczny na Litwę

- 25.09.2009 – podpisanie umowy o współpracy pomiędzy MOIB a ZITSB w Wilnie

- 26.08.2009 – zebranie Zespołu Orzekającego Nr 2 w sprawach członkowskich

- 26–30.08.09 – konferencja – wyjazd techniczno-integracyjny „Pożegnania lata”

- 27.08.2009 – zebranie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

- 2.09.2009 – XXVIII zebranie Prezydium Rady MOIB

- 3.09.2009 – Jubileusz 75-lecia PZITB w Polsce z udziałem Z. Rawickiego

- 4–5.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Rola EW w odbudowie systemu” oraz zwiedzanie elektrowni w Rożnowie

- 4–5.09.2009 – X spotkanie regionalnych organizacji budowlanych z krajów Grupy Wyszehradzkiej w Krakowie

- 7.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Zamówienia publiczne po nowelizacji ustawy”
– seminarium szkoleniowe na temat: „Geneza wodociągu krakowskiego, infracja jako proces oczyszczania wody na przykładzie ZUW Bielany”

- 8.09.2009 – zebranie Okręgowej Komisji Rewizyjnej

- 10.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Kontenerowe stacje transformatorowe zgodnie z nowymi przepisami pożarowymi w oparciu o produkt Elektromontażu Lublin”

- 10–12.09.2009 – wyjazdowe zebranie szkoleniowe Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej w Suchej Beskidzkiej

- 11–12.09.2009 – zebranie szkoleniowe – informacyjne w Serocku k. Warszawy kierowników okręgowych biur z udziałem W. Jastrzębskiego – kierownika biura MOIB

- 15.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Wady wykonawcze w inżynierii sanitarnej – sposoby wykrywania i zapobiegania”

- 16.09.2009 – wycieczka techniczna na Międzynarodowe Targi Bielskie „Energetab’2009”

- 17.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Bezpieczeństwo użytkowania budynków, mieszkań – zagrożenia związane z wentylacją. Uregulowania prawne i normowe. Przewody kominowe”

- 17–20.09.2009 – wyjazdowe seminarium szkoleniowe do Budapesztu na temat: „Elektrownia atomowa a ochrona środowiska”

- 18.09.2009 – seminarium szkoleniowe na temat: „Super kondensatory – perspektywy zastosowań”

- 18–20.09.2009 – XXXIV Krakowskie Targi Budownictwa – „Jesień 2009” z udziałem J. Oprochy

„...aby chronić dobro”

Trud odbudowy opactwa tyńskiego

Br. Józef Kanik
OSB

Wświadomości chyba każdego z mnichów tyńskich jest niezwykłość miejsca, w którym żyją, modlą się i pracują. Niezwykłość, także ta architektoniczna. Niezwykłość, ale też pustka. Doświadczają jej także liczni przybyszący na tyńskie wzgórze goście - pielgrzymi, turyści, parafianie. Jest w tym miejscu coś zaskakującego i niezwykłego.

Tyński klasztor, położony na jednym z okolicznych wzniesień, na wapiennej skale, odbijający się w lustrze bez pośpiechu płynącej pod nim Wisły. Głos kościelnych dzwonów, śpiew mnichów wypełniająca świątynię, śmiech dzieci i głośne rozmowy dorosłych łączą się ze sobą na klasztornym dziedzińcu i tworzą niepowtarzalną atmosferę. Trudno niektórym uwierzyć, że to tysiącletni klasztor - historia łączy się tu ze współczesnością, tradycja z nowoczesnością, życie zakonne ze świeckim. I jeszcze jedno - mury, z których niemal nic nie pozostało, doszczętnie zniszczone, bez żadnej nadziei na ratunek, powstały ze swego upadku i są schronieniem dla ludzi zagrożonych podobną zawieruchą. Niekoniecznie wojenną, ale taką zwyczajną, jaką niesie ze sobą codzienność. Nie sposób zrozumieć to miejsce, nie znając jego historii.

„we wszystkim Bóg (...)
uwielbiony”

Opactwo tyńskie. Jest jednym z najstarszych opactw benedyktyńskich w Polsce, jedynym do dziś istniejącym. Czas jego trwania, chwile potężnego rozwoju, ale też nieunik-

nionej kasaty, ściśle wiążą się z dziejami naszej ojczyzny. Zatrzymajmy się więc na chwilę, czy to na dziedzińcu, czy u podnóża klasztoru, a może - po przeprawie - po drugiej stronie rzeki. To właśnie w tym miejscu duchowi synowie świętego Benedykta w kilka wieków po jego śmierci, przybyli z Regułą w rękę, aby ją tutaj realizować. I od początku nie było im łatwo. Wysiłek wznoszenia murów połączony był z trudem życia Ewangelią i Regułą w Polsce, która dopiero co - zaledwie kilkadziesiąt lat wcześniej - przyjęła chrzest. Zgodnie z wolą swego Zakonodawcy, czynili co mogli, aby we wszystkim Bóg był uwielbiony. Poprzez modlitwę i pracę, której nie brakowało, dążyli do tak pożądanego ładu i pokoju, jakie są celem życia monastycznego.

Wznoszenie murów

Po wybudowaniu pod koniec XI wieku pierwszej kamiennej, romańskiej świątyni ku czci świętych Piotra i Pawła, połączonej krucygankiem z częścią klauzuru, trudno było sobie wyobrazić to wzgórze bez benedyktynów. Rozpoczęły się prace zarówno w skryptorium, jak

i w warsztatach rzemieślniczych oraz gospodarstwie. I oczywiście troska o liturgię, tę, która wszystko utrzymuje w harmonii i porządku. Od pierwszych jednak chwil ich pobytu w Tyńcu nie byli wolni od licznych trudności, bo chociaż pierwszy opat tyński Aron był równocześnie biskupem krakowskim, nie zapewniało to klasztorowi pełni bezpieczeństwa. Epoka romańska skończyła się tu po najeździe wojsk tatarskich i czeskich.

Później nastąpił czas gotyku, a wraz z nim nastąpił rozwój opactwa. Powstawały nowe fundacje, kilka miast i kilkadziesiąt wsi było w posiadaniu opatów tyńskich. Przyszła więc pora na stuletnią komendę, kiedy to o wyborze przełożonego nie decydowała wspólnota, ale monarcha, któremu zależało na tyńskich dobrach. W Tyńcu pojawił się wówczas barok. Losy opactwa tak mocno związane z losami Polski od kilku stuleci doświadczyły nieszczęść bezlitosnego czasu początku XIX wieku.

Zmierzch...

Rok 1816. To data, o której w opactwie mówi się chyba z naj-

większą niechęcią. Tuż po trzecim rozbiore Polski także w tym miejscu rozbita została jedność, przez tyle pokoleń wypracowywana. *Stabilitas loci*, które każdy mnich ślubuje swojemu opatowi podczas profesji wieczystej, zostało w sposób brutalny naruszone. Ówcześni mnisi zmuszeni do opuszczenia tynieckiej szkoły służby Pańskiej, zachowali oczywiście stałość w zakonie, ale rozproszyli się, każdy musiał pozostać wiernym Regule już w pojedynkę. Stąd też kilku z nich zostało pustelnikami. Nie ulegało wątpliwości, że to koniec pewnej epoki. I, co ciekawe, pustka po opuszczeniu Tyńca przez benedyktynów była tak wielka, że próbowano ją chwilowo wypełnić na różne sposoby. Przez kilka lat swoją siedzibę na tynieckim wzgórzu miał pewien niemiecki benedyktyn, który został biskupem założonej na tych ziemiach diecezji tynieckiej. Biskup Tomasz Ziegler to ważna postać, od której zależały losy tynieckiego skarbcza i księgozbioru. To właśnie on, po przeniesieniu siedziby swojej diecezji do Tarnowa, zabrał ze sobą najcenniejsze, jak sądził, tynieckie skarby, ocalając je tym samym przed zniszczeniem i grabieżą. Ale Tyniec pustoszał. Nie dość, że od kilku lat nie można było usłyszeć chorału, którym mnisi chwalili swego Stwórcę, to w dodatku było już coraz mniej materialnych śladów obecności benedyktynów w tym miejscu. I jeszcze piorun. W 1831 roku. W południowe skrzydło klasztoru, czyli w dawny gmach biblioteczny, trafił piorun, wzniecając pożar, który pochłoniął bez reszty prawie wszystkie zabudowania. Ocalały jedynie kościół i siedziba opatów, mieszcząca się nad dwiema bramami wjazdowymi do klasztoru. Pozostały tylko ruiny, zgliszczka i zapomnienie.

... i poranek

Tyniecki wymuszony sen trwał dokładnie 123 lata. I chociaż w tym czasie nieraz myślano o odnowie życia benedyktyńskiego na tynieckiej skale, pojawiały się pierwsze przebłyki zwiastujące nadejście

Mury, z których niemal nic nie pozostało, doszczętnie zniszczone, bez żadnej nadziei na ratunek, powstały ze swego upadku i są schronieniem dla ludzi zagrożonych podobną zawieruchą. Niekoniecznie wojenną, ale taką zwyczajną, jaką niesie ze sobą codzienność.

poranka, to jednak przyszedł on w najbardziej nieoczekiwanym momencie. W lipcu 1939 roku. Ale nie od razu próbowano wskrzesić Tyniec. Początkowo benedyktyni, przybyli po raz kolejny na ziemię polskie, rozpoczęli od prowadzenia internatu dla młodzieży gimnazjalnej w Rabce. Po pewnym czasie zrezygnowano jednak z tej działalności i grupa jedenastu odnowicieli opactwa, dzięki staraniom kard. Adama Sapiehy, została skierowana do tynieckich ruin. Końcem przedwojennego lipca zawitał poranek nad pograżonymi we śnie klasztorowymi zgliszczami. Widok, który polscy benedyktyni z belgijskiego opactwa św. Andrzeja w Zevenkerken zastali, był zdumiewający. Razem ze swoim przełożonym, przeorem o. Karolem van Oostem, Belgiem, który języka polskiego uczył się na dziełach Słowackiego, ujrzeli pustą, zrujnowaną przestrzeń dookoła dziedzińca. Tym, co im pewnie dodawało odwagi, była świątynia, którą jej święci patroni uchronili przed losem, jaki spotkał resztę zabudowań. Ocalała jeszcze dawna opatówka, w której na samym początku zamieszkali. Zostali postawieni w podobnej sytuacji, jak jedenastowieczni mnisi fundatorzy tego miejsca. Musieli zacząć od początku. Nie wiedzieli jeszcze, że za kilkadziesiąt dni roz-

pęta się kolejna wojna światowa. Ich położenie było porównywalne z losem, jaki spotkał ich Zakonodawcę. Pewnie wówczas nie śmieli tak o sobie myśleć. Podobieństw jest jednak zbyt wiele - jak święty Benedykt przed piętnastoma wiekami próbował ocalić starożytną kulturę na ruinach starożytnego Zachodu, tak też w Tyńcu próbowano wprowadzić nowego ducha do tych resztek średniowiecznych murów. I jak Benedykt żył na przełomie starożytności i średniowiecza, również mnichom fundatorom z Belgii przyszło żyć w zderzeniu czasów minionych ze współczesnością. Także zawierucha dziejowa, jaka towarzyszyła zarówno Benedyktowi, jak i odnowicielom Tyńca, nie sprzyjała dziełu, które pragnęli realizować.

Życie w gruzach

Obok entuzjazmu związanego z przybyciem mnichów po raz kolejny na to wzgórze, pojawiał się pesymizm i niepokoje. Serca tych jedenastu mnichów pełne musiały być jednak nadziei i determinacji, poczucia słuszności dzieła, które podjęli. Powoli zaczął kształtować się pewien obraz, wyobrażenie, jak ułożyć życie od nowa w tym miejscu, od czego zacząć. Pojawiło się również pragnienie odbudowy. W pierwszej kolejności dosłownie, ale potrzebna też była odnowa życia duchowego. Zanim nawet pomyślano o odgruzowywaniu ruin budowli, koniecznością było postawienie mocnych fundamentów pod życie duchowe. Benedyktyni mieli solidny materiał - Liturgię Godzin, *lectio divina*, chorał gregoriański. Bez tego nie można było ruszyć. Wzgórze tynieckie, jeszcze zrównane z ziemią, zaczęło nabierać ożywczego oddechu, który umożliwił mu powstanie z upadku. Nie trwało to jednak zbyt długo - wybuch wojny zniweczył podjęte wcześniej działania, z większości planów zrezygnowano, ale mnisi nie chcieli już opuścić tego miejsca. I chociaż były momenty, kiedy w klasztorze mieszkał tylko jeden z ojców, nawiązała

Dokończenie na str. 12

„...aby chronić dobro”

Dokończenie ze str. 11

się wtedy niezwykła więź z parafianami, którym to benedyktyni postępowali, zaś tyńczenie służyli pomocą. Nie obyło się, niestety, bez ofiar - o. Wojciech Golski został umieszczony w obozie w Dachau, gdzie poniósł śmierć. Najcięższym miesiącem dla tyńceckiej wspólnoty okazał się styczeń 1945 roku, kiedy przesunął się front i zniszczeniu uległa klasztorna świątynia, która służyła już wtedy także parafianom. Potem nastąpiła cisza, wojna się skończyła, nie było jednak pewności, co będzie dalej, jaką jeszcze próbę trzeba będzie znieść. W dwa lata po wojnie, kiedy wspólnota zadomowiła się już na dobre na tyńceckiej skale, rozpoczęto konkretne prace przy tym, co z dawnej świetności opactwa pozostało.

Skrzydło wschodnie

W roku 1947 ruszyły pierwsze prace. Powstały więc plany odbudowy, projekty, kosztorysy, czyli to wszystko, co potrzebne do rozpoczęcia robót budowlanych. Wspólnota zdawała sobie sprawę z tego, że w obecnej sytuacji nie odbuduje od razu całego klasztoru. Robiono jednak wszystko, aby jak najlepiej i najszybciej podnieść klasztor z ruin. Pierwszy etap dotyczył więc skrzydła wschodniego klasztoru, bezpośrednio połączonego krużgankiem z kościołem. To dawna i obecna część klauzurowa klasztoru. Do niej wstęp mają tylko mnisi. Na parterze znajduje się refektarz, czyli wspólna jadalnia oraz salki rekreacyjne. Na pierwszym i drugim piętrze znajdują się jednoosobowe cele oraz pomieszczenia wspólne. Nad krużgankiem w znajdującej się za klauzurą bibliotece klasztornej przechowywany jest obecnie tyńcecki księgozbiór. Jest tam również kapitułarz, w którym zapadają ważne decyzje dotyczące opactwa, a także mają miejsce wewnętrzne ceremo-

nie zakonne, jak chociażby obłóczyny oraz kaplica domowa, przeznaczona dla starszych mnichów, którzy nie mogą już o własnych siłach chodzić do chóru. Już w maju 1947 roku ponownie rozpoczął swoją działalność Obywatelski Komitet Odbudowy Tyńca, wspierany przez kard. Adama Sapiechę i Kazimierza Pasenkiewicza, wojewodę krakowskiego. Dzięki jego działalności, udało się pozyskać potrzebne środki, pochodzące od dobroczyńców z Polski i zza granicy. Także benedyktyni wyjeżdżali w celach duszpasterskich do innych parafii, przy okazji reperując budżet odbudowy. Prace prowadzone były według projektu prof. Zbigniewa Kupca z Politechniki Wrocławskiej. Projekt ten zakładał ochronę zabytkowego obiektu z równoczesnym przystosowaniem go do zamieszkania przez tyńcecką wspólnotę. Szczególnie radosne wydarzenie miało miejsce już w 1952 roku, kiedy mnisi mogli opuścić opatówkę i zamieszkać w ogrzewanych centralnie celach na pierwszym piętrze wschodniego skrzydła. Niestety, nie starczyło funduszy na podjęcie prac przy gmachu bibliotecznym. Wielka Ruina czekała na swój moment. Prace i tak nieprzerwanie trwały, ciągle

coś naprawiano, konserwowano, zabezpieczano. Równoległe trwały też prace wykopaliskowe i renowacyjne w kościele i na krużganku. Uwieńczeniem pierwszego etapu odbudowy było podniesienie klasztoru w roku 1959 do rangi samodzielnego przeoratu konwentualnego, a dziesięć lat później do rangi opactwa, czego dokonał kardynał Karol Wojtyła.

Ruina, zwana Wielką

Opactwo tyńceckie powoli dochodziło do siebie. Pozostałości po dawnej bibliotece klasztornej, mieszczącej się w południowym skrzydle opactwa zaczęły być nazywane pustkami lub ruiną. Ta druga nazwa tak bardzo osiadła w świadomości zarówno benedyktynów, jak i parafian czy odwiedzających to miejsce gości, że aż do dnia dzisiejszego, w rok po zakończeniu wszelkich prac w tym budynku, wszyscy zgodnie nazywają go Wielką Ruiną! Jeszcze w latach 80. ubiegłego wieku w tej części opactwa rosły drzewa. Niektóre z nich tak mocno wplotły się między szczeliny murów, że nie sposób było je usunąć – i są tam do dzisiaj. Wielka Ruina długo musiała czekać, aby się nią na dobre zainteresowano i znaleziono

TEMAT MIESIĄCA: ODBUDOWA NAGRODZONA „OSKAREM“

środki niezbędne do przywrócenia do dawnej świetności. Dopiero w ostatniej dekadzie XX wieku zaczęto działać w tym kierunku bardzo aktywnie. Wówczas opatem tyńieckim był zmarły w 2005 roku o. Adam Kozłowski. Rozpoczęło się od badań archeologicznych, które przeprowadził arch. Waldemar Niewalda. Następnie, w roku 1994, przyszła kolej na pierwsze prace remontowo - budowlane, które trwały kilka lat. Potrzebne było zabezpieczenie istniejących relikwów murów oraz usunięcie ich części uszkodzonych i zmurszałych. Dalszy etap prac polegał na rekonstrukcji murów gmachu bibliotecznego, co było niemałym przedsięwzięciem. Prace prowadzono według projektu arch. Zbigniewa Radziewanowskiego z Politechniki Krakowskiej. Za dokumentację techniczną odpowiadał prof. Zbigniew Janowski oraz arch. Waldemar Niewalda. Nad całością czuwał krakowski Wojewódzki Konserwator Zabytków arch. Andrzej Gaczoł, zaś prace były finansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Głównym ich wykonawcą było Przedsiębiorstwo Rewaloryzacji Zabytków z Krakowa. Omawiany etap odbudowy zakończył się założeniem więźby dachowej, przykryciem jej dachówką oraz wstawieniem okien. Ze względu na brak dostatecznych środków finansowych, Wielka Ruina pozostała w stanie surowym, zabezpieczona tylko przed dalszym niszczeniem i degradacją.

Pomysły, projekty, fundusze
- rok 2005

Prawdziwy przełom w historii podnoszenia z ruin naszego opactwa nastąpił dopiero na początku XXI wieku. Rok 2005 okazał się rokiem przełomowym. To właśnie wtedy dzięki determinacji i samozaparciu wielu osób odbudowa tyńieckiego klasztoru zaczęła zbliżać się do końca. Nieprzypadkowo, na początku roku w klasztorze nastąpiły znaczące zmiany. Nowo wybranym opatem tyńieckim został o. Bernard Sawicki - doktor teologii, ale też absolwent Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie, najmłodszy

z opatów w powojennej historii Tyńca. Od samego początku pełnienia swojej posługi wyraźnie dostrzegał on, jakie zadania przed nim stoją. Była to przede wszystkim troska o dobro duchowe powierzonych mu współbraci, ale też konieczność zapewnienia opactwu stabilizacji finansowej. W związku z tym pojawił się pomysł założenia Jednostki Gospodarczej „Benedicite”, odpowiedzialnej za dystrybucję i promocję tzw. produktów benedyktyńskich, czyli różnorakich produktów spożywczych powstałych według dawnych receptur. Zainteresowanie produktami przerosło nasze oczekiwania i obecnie są one dostępne w kilkudziesięciu sklepach franczyzowych na terenie całej Polski. Wciąż nierozwiązanym problemem pozostawała kwestia starego, niewydajnego i zbyt kosztownego systemu grzewczego całego klasztoru, nie mówiąc już o wielkim pragnieniu dokończenia odbudowy Wielkiej Ruiny. Ojcu opatowi nie było łatwo. Musiał najpierw przekonać całą wspólnotę o sensowności swoich pomysłów i konieczności wprowadzenia ich w życie. Kiedy już kapituła wypowiedziała się za modernizacją ogrzewania i odbudową dawnej biblioteki, pierwsze pytanie, które się pojawiło, dotyczyło oczywiście strony finansowej tych przedsięwzięć. Przyszła więc pora na pisanie projektów oraz poszukiwanie źródeł dofinansowania. Wszelkie kosztorysy, przedmiary robót, projekt nowe-

go systemu ogrzewania wykonała firma Dynamika z Gliwic. Środki na przeprowadzenie tego pionierskiego projektu, w sumie w wysokości około 3 mln PLN, udało się uzyskać z Eko - Funduszu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Gdy już został zamknięty montaż finansowy modernizacji ogrzewania, trwały wciąż poszukiwania środków na odbudowę Wielkiej Ruiny. Według wstępnych kosztorysów podniesienie z ruin dawnej biblioteki miało nas kosztować około 10 mln PLN. Po wielu konsultacjach, spotkaniach rozpoznawczych i godzinach spędzonych na przygotowaniu wniosku o dofinansowanie, powstała koncepcja ubiegania się o środki unijne. W ponad rok po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej został złożony wniosek do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. To było pierwsze „rozdanie” unijnych środków przeznaczone na lata 2004 - 2006. Nie obeszło się bez obaw i niepokojów wewnątrz wspólnoty, sporo było sceptycyzmu wobec sytuacji, w jakiej nasz kraj znajdował się od ponad roku, dlatego też kwestia dotacji unijnej budziła sporo kontrowersji. Końcem tego roku, nasz wniosek znalazł się na pierwszym miejscu listy Regionalnego Komitetu Sterującego. Była to, niestety, lista rezerwowa. Trzeba było szukać dalej. Toteż

Dokończenie na str. 14

„...aby chronić dobro”

Dokończenie ze str. 13

były próby podejmowane w Mechanizmie Norweskim, Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego czy Społecznym Komitecie Odnowy Zabytków Krakowa. Ku naszej radości pojawiły się pewne deklaracje – 300 000 PLN z MKiDN na projekt architektoniczno – budowlany, przygotowany przez firmę Dynamika i dr. hab. inż. arch. Zbigniewa Radziewanowskiego. W lipcu 2006 roku Urząd Marszałkowski w Krakowie zadeklarował połowę kwoty, o którą prosiliśmy w ramach ZPORR, była to 1/3 wartości całej odbudowy. Po uzyskaniu tej deklaracji MKiDN zdecydowało się przyznać nam ponad 4 mln PLN, zaś SKOZK ponad 2 mln. Dzięki temu, że planowaliśmy dostosować cały budynek dla niepełnosprawnych, także Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyraził chęć pomocy przy realizacji tych planów. Po zamknięciu montażu finansowego, w wysokości 10,5 mln PLN, wystąpiliśmy o pozwolenie na budowę, które uzyskaliśmy w listopadzie 2006 roku.

„... i pracuj!”

W końcu ruszyły prace! Chociaż Wielka Ruina zamieniła się w wielki plac budowy, był to radosny widok i znak, że dawna biblioteka klasztorna kiedyś zacznie znowu żyć. Głównym wykonawcą robót budowlanych była, wyłoniona w przetargu, krakowska Spółdzielnia Rzemieślnicza Budmet, w ramach której prace prowadziła firma FF-Bud Władysława Filipowicza. Natomiast prace konserwatorskie podjęła firma Kamex. Inwestorem zastępczym, odpowiedzialnym za prowadzenie inwestycji, został Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa. Pracami projektowymi w zakresie konstrukcji kierowali mgr inż. Krzysztof Mierczak i dr inż. Stanisław Karczmarczyk. W grudniu 2006 roku prace rozpo-

częły się od odgruzowywania piwnic. Trzeba było wywieźć ponad 200 m sześć. gruzu, pyłu i śmieci, które przez lata nagromadziły się w podziemiach. Prace utrudniał brak możliwości wybierania gruzu w kilku miejscach naraz, dostępny był tylko jeden punkt, co w znaczący sposób przedłużało tę czynność. Następnie zabezpieczano konstrukcyjnie fundamenty i ściany oraz istniejące sieci elektryczne. W piwnicach zostały odkryte najstarsze mury kamienne pochodzące z okresu romańskiego. Wtedy to pojawiła się odpowiedź na pytanie - jak odbudowywać? Marcin Adamczewski z Warszawy, absolwent tamtejszej ASP i równocześnie stażysta naszego klasztoru, któremu o. opat zlecił pełnienie funkcji projektanta wewnątrz Wielkiej Ruiny i pełnomocnika opactwa, był przekonany, w jaki sposób należy odbudować skrzydło południowe. Nie chciał tworzyć w budynku czegoś nowego, dodawać elementów, których tam nigdy nie było. Zamysłem konserwatorskim było więc odsłonięcie piękna, jakie to miejsce przed wiekami posiadało. Pomysł to ciekawy, ale równocześnie kontrowersyjny. Wierność temu pomysłowi polega także na pozostawieniu żelbetowych stropów w całości budynku, nawiązując

do pierwszej odbudowy z lat 90. To element, który wywołuje chyba najwięcej komentarzy. Także tych pozytywnych. Dzięki pozostawieniu tych stropów nie było problemu z montażem wszelkich instalacji, oświetlenia i nagłośnienia, gdyż komponują się one w jedną całość z żelbetami. Również fragmenty barokowych sklepień, które odkryto, nie zostały zrekonstruowane, tylko pozostawione takimi, jakie przekazały nam wieki. Przez cały rok 2007 prace były kontynuowane. Rozpoczęto działania związane ze źródłem ciepła, które były ściśle powiązane z realizowaną równolegle modernizacją gospodarki cieplnej klasztoru. Nowy ekologiczny system grzewczy, dzięki zestawowi pomp i gruntowych wymienników ciepła wykorzystuje w sposób naturalny ciepło Ziemi. W ogrodzie klasztornym wykonano 40 odwiertów na głębokość 100 metrów, zamontowano tzw. kogenerator oraz baterie słoneczne. To nowoczesny system, który kosztował nas sporo wysiłku, jednakże, jak widać po już po dwóch sezonach jego używania, to system w pełni opłacalny i przyjazny naturze.

Zadziwienie codziennością

Prawie półtoraroczny czas podnoszenia z ruin ostatniej nieodbudo-

wanej części opactwa tynieckiego w niezwykle sposób przyczynił się do uwrażliwienia nas na ponadczasowe dobro, ukryte w starych murach. Potrafią to docenić szczególnie ci, którzy sporo trudu włożyli w ten budynek. Czas jego odbudowy to czas integracji wielu, pozornie dalekich sobie osób. To także czas żmudnego zmagania się z codziennością. Wielka Ruina wymagała wielkiego wysiłku, ale przyniósł on upragnione owoce. Mnie osobiście nauczyła dokładności i sumienności we wszystkim, czego się podejmuję. Byłem tylko sekretarzem i pisałem na przykład wnioski o refundację dotacji unijnej. Także dla tych członków wspólnoty, którzy nie byli bezpośrednio związani z odbudową, ten czas był czasem trudnym i wymagającym poświęceń. Przeprowadzenie modernizacji ogrzewania wymagało wymiany grzejników i rur w całym klasztorze, także za klauzurą. Do końca czerwca 2007 r. zostały wykonane prace konserwatorskie przy wątkach kamiennych w piwnicach oraz rozpoczęto konserwację wątków ceglano-kamiennych na parterze i pierwszym piętrze. Należało podjąć takie działania, jak: oczyszczenie, usunięcie wtórnych przemurowań, usunięcie wadliwych i wykruszających się spoin. Następnie konieczny był przegląd

Nasz wysiłek został już w pewien sposób doceniony. Takie nagrody, jak Budowa Roku 2008, Polska Pięknieje, Lider ZPORR czy Odys 2008 potwierdzają opinie wielu, że ta część opactwa, pozostawiona w cieniu, a teraz doceniona, ma w sobie coś niezwykłego

całej więźby dachowej i pokrycia dachu oraz wykonanie nowych lukarn w części północnej. Zakończono prace konserwatorskie przy elewacji północnej wykonując pełną konserwację wątków ceglano - kamiennych z aranżacją widocznych nawarstwień historycznych będącą efektem dyskusji i zaleceń, które odbywały się w ramach powoływanych wielokrotnie komisji konserwatorskich. W komisjach uczestniczyli przedstawiciele Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Rzecznawca Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Komisje weryfikowały

również przebieg prac przy konserwacji i aranżacji wewnętrznych wątków ceglano-kamiennych. Zrealizowano założenie konserwatorskie przewidujące w dawnej bibliotece uczytelnienie na ścianach pozostałości zawalonego sklepienia barokowego poprzez odpowiednie zaaranżowanie odtworzonych form architektonicznych pilastrów, widocznych fragmentów wątków ceglanych oraz powierzchni tynkowanych. Po przeprowadzeniu niezbędnych prac instalacyjnych i montażowych, na początku 2008 roku przyszedł czas na wykończenie całego budynku. W kwietniu zostały zakończone wszelkie prace, a w maju rozpoczęły się odbiory budowlane i konserwatorskie.

Coraz bliżej

Chociaż uroczyste otwarcie było przewidziane na przypadające 11 lipca liturgiczne święto św. Benedykta, już wcześniej budynek ten przebudził się zupełnie z prawie dwustuletniego snu. Oczom wszystkich zaproszonych w ten szczególny dzień ukazał się gmach w pełni pokorny, ale jednocześnie tak nietypowy, dający do myślenia. Wołą całej wspólnoty było, aby Wielka Ruina była ogólnodostępna. Nie ma w niej klauzury. Pragniemy, jak tego chce nasz Zakonodawca, przychodzących gości przyjmować jak Chrystusa. Stąd aż dwa piętra Wielkiej Ruiny przeznaczone są dla naszych gości, którzy chroniąc się w tynieckich murach, pragną odnaleźć siebie. Nie ma tam numerów pokoi, każdy pokój ma za to swojego patrona, zaś na zbiegu tych dwóch pięter jest Oratorium dla wszystkich pragnących ciszy i skupienia. W pomieszczeniach pierwszego piętra, gdzie dawniej przechowywany był księgozbiór, znajdują się trzy sale: Petrus, Paulus i Barnabas, w których obecnie odbywają się spotkania w ramach organizowanych w opactwie rekolekcji i warsztatów, a także mają tam miejsce liczne wydarzenia kulturalne. Na parterze jest część muzeal-

Dokończenie na str. 16

„...aby chronić dobro”

Dokończenie ze str. 15

na, w której podziwiać można najwspanialsze zachowane egzemplarze pochodzące z tyńskiego księgozbioru, inkunabuły i rękopisy, a także cenne szaty i paramenty liturgiczne. W jednym z pomieszczeń jest kilkanaście ekranów multimedialnych, dzięki którym indywidualni turyści mogą poznać historię monastycyzmu i tego miejsca. W lapidarium, ukrytym w podziemiach, można zobaczyć romańskie i gotyckie detale pochodzące ze świątyni i z krużganka oraz znaleziska archeologiczne z tyńskiego wzgórza, a wśród nich naczynia ceramiczne, koraliki, przęśliki, igły, a także dwa zęby mamutów. Tak wyposażony budynek może być w pełni świadkiem minionych wieków oraz miejscem spotkania z sacrum, szczególnie przepętnionym duchowością benedyktyńską. W tym właśnie celu został powołany do istnienia Benedyktyński Instytut Kultury.

Chronić dobro

Tymi słowami Jan Paweł II określił misję św. Benedykta na przełomie wieków, w czasach upadku. Chodzi o dobro Ewangelii i dobro Kultury. Podobne zadanie ma w dzisiejszych czasach każdy z nas. Doświadczenie życia wspólnego uczy nas, że razem można o wiele więcej osiągnąć. Nie chodzi o wymierne korzyści czy chwilowy zachwyty nad tym, co udało się w Wielkiej Ruinie osiągnąć. Pragniemy z tego właśnie miejsca chronić w sposób szczególny te wartości, które są dziś mocno zagrożone. Zdajemy sobie sprawę, że nasz wysiłek został już w pewien sposób doceniony. Takie nagrody, jak Budowa Roku 2008, Polska Pięknieje, Lider ZPORR czy Odys 2008 potwierdzają opinie wielu, że ta część opactwa, pozostawiona w cieniu, a teraz doceniona, ma w sobie coś niezwykłego. Nie spo-

czywamy jednak na laurach, już od zeszłego roku pracujemy nad kolejnym projektem. Dotyczy on zagospodarowania terenów wokół klasztoru. Planujemy budowę Muzeum Konfederacji Barskiej, parkingu oraz nowej recepcji. Jest to projekt kilkakrotnie większy i póki co poszukujemy funduszy, podobnie jak to było przy Wielkiej Ruinie, ale nie stoimy w miejscu, bo być może to jest właściwy moment, aby podjąć się tego dzieła.

Niech pragnienie świętego Benedykta, aby we wszystkim był Bóg uwielbiony, spełnia się coraz bardziej na tyńskim wzgórzu. Niechaj niezwykłość tego miejsca sprawi w nas pragnienie przybycia tam

choć na moment. Budynek ten, zrujnowany i opustoszały, ale odrodzony i tym silniejszy, niech będzie dla wszystkich tu przychodzących ze swoim brakiem, pustką, niedoskonałością dobrym przykładem możliwości przemiany. Zwróci on, być może, naszą uwagę na to, co w nas samych zapomniane, zniszczone, byle jakie. A tym samym pomoże nam zrozumieć siebie i innych oraz to, że jesteśmy dziećmi Bożymi w całości, z całą naszą nędzą i tym, co takie ludzkie. Pomoże nam pozbyć się wygórowanych ambicji, a dążyć do tego, co w swej prostocie jest najwspanialsze.

BR. JÓZEF KANIK OSB,
SEKRETARZ ODBUDOWY

Rok PZITB

Jubileusz 75-lecia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Małopolsce

Zarząd Główny PZITB podjął 16 września 2008 r. uchwałę w sprawie obchodów Jubileuszu 75-lecia PZITB i postanowił, że rok 2009 będzie w stowarzyszeniu traktowany szczególnie – jako „Rok PZITB”. Już XLIII Krajowy Zjazd Delegatów PZITB, obradujący 6–7 czerwca 2008 roku w Krakowie, podjął uchwałę dotyczącą obchodów 75. rocznicy PZIB– PZITB. W tej uchwale zapisano m.in.: W 2009 roku mija 75. rocznica powstania w Polsce pierwszej organizacji inżynierów pod nazwą Polski Związek Inżynierów Budowlanych. Zebrani delegaci zgodnie stwierdzają, że rocznica powstania tej organizacji, jako przewodnika ideowego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, powinna być godnie uczczona. [...] Jako motto działania przyjmuje się znane hasło Stanisława Staszica „Być narodowi użytecznym”.

Trzeba nadmienić, że 4–5 maja 1934 roku odbył się w Warszawie Zjazd Założycieli Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (PZIB). Oddział Krakowski Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych powołany został w listopadzie 1935 roku. Aktywna działalność PZIB datuje się do wybuchu II wojny światowej – w latach okupacji do 1945 roku trwała działalność w konspiracji, głównie związana z działaniami na rzecz obronności i kształcenia zawodowego.

Zmiany ustrojowe po II wojnie światowej wprowadziły także zmiany w działalności stowarzyszeniowej środowiska budowlanego. W lutym 1947 roku, z inicjatywy władz państwowych, powołano Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Budownictwa, podporządkowane Naczelnej Organizacji Technicznej, utworzonej w grudniu 1945 roku. W 1948 roku nastąpiło połączenie działających

wówczas równoległe Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Budownictwa – powstał wówczas Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa. W Krakowie nastąpiło to 10 maja 1948 roku. W lutym 1993 roku Zarząd Główny PZITB podjął uchwałę o ciągłości ruchu stowarzyszeniowego inżynierów i techników budowlanych w nawiązaniu do 1934 roku, co następnie na 36 Zjeździe Nadzwyczajnym Delegatów PZITB, obradującym w Białymstoku, zostało potwierdzone uchwałą o wpisie do Statutu, że PZITB jest kontynuatorem Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych, utworzonego w 1934 roku.

Powyższe informacje wyjaśniają, dlaczego w Oddziale Małopolskim PZITB w dniu 15 grudnia ub. roku świętowaliśmy 60-lecie Małopolskiego Oddziału PZITB i z tej okazji wydany został Jubileuszowy Zeszyt nr 12/2008 miesięcznika naukowo-technicznego „Inżynieria i Budownic-

two”, dedykowany temu jubileuszowi, z artykułami przygotowanymi przez krakowskich autorów, głównie wywodzących się z Politechniki Krakowskiej. De facto nasz ubiegłoroczny krakowski jubileusz 60-lecia PZITB wpisuje się w obchody krajowe 75-lecia PZITB.

Obchody centralne Jubileuszu 75-lecia PZITB odbędą się 16 i 17 października bieżącego roku w Warszawie. Obchody regionalne w oddziałach zaplanowane zostały na drugi i trzeci kwartał 2009 roku. 3 września br. świętowaliśmy ten Jubileusz w Oddziale Małopolskim. Z tej okazji odbyło się w sali konferencyjnej Hotelu Europejskiego uroczyste zebranie przedstawicieli małopolskiego środowiska PZITB. Wnieśliśmy do tych obchodów jeszcze jedną regionalną rocznicę – Jubileusz 10-lecia współpracy tzw. Małej Grupy Wyżehradzkiej, skupiającej stowarzyszenia budowlane i samorządy budowlane pięciu oddziałów regionalnych: w Krakowie, w Karłowich Warach i w Ostrawie (Czechy), w Koszycach (Słowacja) oraz w Miszkolcu (Węgry).

Przewodniczącą Oddziału Małopolskiego PZITB, wspólnie z Mieczysławem Dziadkowcem (Honorowym Członkiem PZITB i Honorowym Przewodniczącym Oddziału Małopolskiego) i z Janiną Boryczko (wiceprzewodniczącą Oddziału), otwierając spotkanie przywitał wszystkich zebranych Szanownych Gości oraz Koleżanki i Kolegów – którzy swoim zaangażowaniem tworzyli historię i nadal tworzą teraźniejszość Oddziału Małopolskiego PZITB.

Uroczystość zaszczycili swoją obecnością:

- wiceprezydent Miasta Krakowa Kazimierz Bujakowski,
- prorektor Politechniki Krakowskiej prof. Leszek Mikulski,

dokończenie na str. 18

Rok PZITB

dokończenie na str. 19

- dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej PK prof. Tadeusz Tatara,
 - przewodniczący Małopolskiej Okręgowej Rady Izby Inżynierów Budownictwa Zygmunt Rawicki (jednocześnie wiceprzewodniczącym PZITB) i Śląskiej Stefan Czarniecki (jednocześnie skarbnik PZITB),
 - sekretarz generalny PZITB Elżbieta Janiszewska – Kuropatwa,
 - dyrektor Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa Stanisława Górską,
 - powiatowy inspektor nadzoru budowlanego Powiat Grodzki Małgorzata Boryczko,
 - prezes Agencji Rozwoju Miasta Krakowa reprezentowany przez dyrektora ds. realizacji Alinę Ryż,
- delegacje naszych kolegów w zawodzie z Czech, Słowacji i Węgier, z przewodniczącymi:
- Svatopluk ZIDEK – przewodniczący Czeskiej Izby Inżynierów Budowlanych Oddział w Karlowych Warach,
 - Svatopluk Bijok – przewodniczący Czeskiej Izby Inżynierów Budowlanych Oddział w Ostrawie,
 - Jan Petržala – przewodniczący Słowackiej Izby Inżynierów Budowlanych Oddział w Koszycach,
 - Hollo Csaba – przewodniczący Węgierskiej Izby Inżynierów Budowlanych Oddział w Miskolcu,
 - Jozef Kurimsky – przewodniczący Związku Konstruktorów Słowacji
 - Jan Kysel – przewodniczący Stowarzyszenia Inżynierów Budowlanych Słowacji.

Przewodniczący bratnich stowarzyszeń naukowo technicznych: Jerzy Marcinek (wiceprezes Krakowskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Techn. NOT), Piotr Gajewski (prezes SARP oddz. Kraków), Mariusz Szałkowski (prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP Oddz. Kraków).

Delegacje PZITB z Oddziałów PZITB Polski Południowej: Mieczysław Piotrowski z Oddz. w Katowicach (Honorowy Członek PZITB) i Adam Jakóbczak (przew. Oddz. PZITB w Rzeszowie).

W uroczystym zebraniu uczestniczyło 130 przedstawicieli – członków Oddziału Małopolskiego PZITB (w tej grupie Honorowi Członkowie PZITB: Mieczysław Dziadkowiec, Janusz Kawecki, Kazimierz Flaga, Zygmunt Rawicki oraz delegaci z Koła Seniorów i z kół terenowych PZITB).

Merytoryczną część spotkania wypełniły referaty wygłoszone przez Kolegów:

Janusz Kawecki: Człowiek tworzy historię – na 75-lecie PZITB o Oddziale Małopolskim,

Zbysław Kałkowski: PZITB na rzecz rozwoju budownictwa w regionie małopolskim,

Zygmunt Rawicki: 10 lat współpracy regionalnej w Małej Grupie Wyszehradzkiej.

Wystąpienia zostały uzupełnione wypowiedzią Mieczysława Dziad-

kowca, który swoją aktywnością zawodową i społeczną wypełnił około 50 lat Małopolskiego Oddziału PZITB i – jak to określił Janusz Kawecki – wspólnie ze śp. prof. Romanem Ciesielskim stanowią tzw. punkty odniesienia w małopolskim środowisku PZITB.

Podziękowania za dotychczasową działalność PZITB w Małopolsce, życzenia i okolicznościowe adresy skierowali do uczestników uroczystości m.in.: wiceprezydent Miasta Krakowa Kazimierz Bujakowski od prezydenta prof. Jacka Majchrowskiego, sekretarz generalny PZITB E. Janiszewska – Kuropatwa, Stefan Czarniecki i Zygmunt Rawicki od Członków PIIB, prof. Leszek Mikulski od JM Rektora PK prof. K. Furtaka oraz przewodniczący delegacji z Czech, Słowacji i Węgier.

W trakcie uroczystości wręczone zostały medale pamiątkowe 75-lecia PZITB oraz odznaczenia stowarzyszeniowe NOT i PZITB. Otrzymali je zasłużeni Członkowie PZITB oraz osoby, które swoją działalnością zawodową i społeczną wspierają PZITB i tworzą przyjazny klimat dla działalności PZITB w środowisku małopolskim.

Wręczone zostały również legitymacje dla nowych członków PZITB.

Zamykając uroczystość przewodniczący Oddziału Małopolskiego PZITB złożył serdeczne i gorące podziękowania tym wszystkim, którzy swoją aktywnością wypełnili chlubnie karty historii PZITB w Małopolsce. Z tych kart Zarząd Oddziału czerpie natchnienie, wzory i kierunki społecznej działalności w kadencji 2008 – 2010.

Po części oficjalnej, podczas poczęstunku, nadal trwały rozmowy i dyskusje o działalności PZITB, teraz i w przyszłości.

MARIAN PŁACHECKI
PRZEWODNICZĄCY
ODDZIAŁU MAŁOPOLSKIEGO PZITB

Dziś w Krakowie, za rok w Ostrawie

X spotkanie regionalnych organizacji budowlanych Grupy Wyszehradzkiej V-4

Zygmunt
Rawicki

4 i 5 września br. w siedzibie MOIIB w Krakowie odbyło się spotkanie regionalnych organizacji budowlanych (izb i związków) Grupy Wyszehradzkiej V-4.

Gospodarzem spotkania była tym razem Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Krakowie (MOIIB) i Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB) – Oddział Małopolski w Krakowie. Oprócz gospodarzy uczestnikami spotkania były delegacje: Czeskiego Związku Inżynierów Budowlanych (CSSI) i Czeskiej Izby Autoryzowanych Inżynierów i Techników Budownictwa (CKAIT) – z regionu Karlowe Wary, Czeskiej Izby Autoryzowanych Inżynierów i Techników Budownictwa (CKAIT) – z regionu Ostrawa, Słowackiej Izby Inżynierów Budownictwa (SKSI) i Sło-

wackiego Związku Inżynierów Budowlanych (SZSI) – z regionu Koszyce/Preszów oraz Węgierskiej Izby Inżynierskiej (MMK) – z regionu Borsod – Abauj – Zemplen z siedzibą w Miskolcu. Ponadto w spotkaniu udział wzięli: przewodniczący Stowarzyszenia Inżynierów Budow-

nictwa Słowacji (ACIS) i przewodniczący Związku Konstruktorów Słowacji (SSS).

Było to już dziesiąte spotkanie regionalnych organizacji budowlanych, które na mocy porozumień zawartych pomiędzy poszczególnymi organizacjami są organizowane rokrocznie, począwszy od 1999 roku, każdorazowo w innym kraju.

W przeddzień obrad wszystkie delegacje wzięły udział w uroczystym spotkaniu z okazji jubileuszu 75-lecia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Polsce (piszemy o tym spotkaniu oddzielnie). Delegacje zagraniczne wyraziły uznanie dla działania Oddziału Małopolskiego PZITB w Krakowie.

W czasie obrad zostały przedstawione 3 referaty:

– „Organizacja transportu w Krakowie w czasie EURO 2012” (autor Mariusz Szałkowski – przewodniczący Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP

dokończenie na str. 20

Dziś w Krakowie, za rok w Ostrawie

dokończenie ze str. 19
w Krakowie),

- „Aktualne problemy i działania Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa” (autor Zbysław Kałkowski – wiceprzewodniczący PIIB),
- „Proces nadawania uprawnień budowlanych w Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa” (autor Stanisław Karczmarczyk – przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej MOIIB).

Ponadto w czasie spotkania:

- Przewodniczący poszczególnych delegacji poinformowali się wzajemnie o najważniejszych wydarzeniach w swoich organizacjach, jakie miały miejsce w ciągu ostatniego roku, od IX spotkania regionalnych organizacji budowlanych V– 4 w Sarospatak na Węgrzech.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że polskie regionalne organizacje budowlane (MOIIB i PZITB) mają osobowość prawną i mogą zawierać porozumienia o współpracy z innymi organizacjami, w tym wyższymi uczelniami, w zakresie wspólnych działań na rzecz budownictwa.

– Omówiono aktualny stan redakcji słownika dotyczącego pojęć technicznych związanych z betonem, przygotowywanym przez izby z krajów Grupy Wyszehradzkiej uczestniczące w spotkaniu.

– O przygotowaniach do XVI spotkania organizacji budowlanych (Izb i Związków krajów V4) na szczeblu ogólnokrajowym, które odbędzie się w październiku 2009 r. w Ostrawie, poinformował w imieniu gospodarzy spotkania, tj. Czeskiej Izby Inżynierów Budownictwa (CKAIT) i Czeskiego Związku Inżynierów Budownictwa (CSSI) inż. Svatopluk Zidek. Główna tematyka tego spotkania ma dotyczyć relacji pomiędzy wyższymi uczelniami technicznymi a izbami i związkami budowlanymi w dziedzinie kształcenia inżynierów budownictwa.

– Uczestnicy spotkania uzgodnili, że kolejne XI spotkanie regionalnych organizacji budowlanych V– 4

odbędzie się we wrześniu 2010 roku w Republice Czeskiej, a gospodarzem tego spotkania będą CKAIT OK Karlowe Wary i Ostrawa oraz CSSI OP Karlowe Wary i Ostrawa. Na spotkanie to zaproszone zastaną wszystkie organizacje obecne na X spotkaniu w Krakowie.

Delegacje wzięły także udział w spotkaniu z władzami Politechniki Krakowskiej, na którym prorektor PK i dziekan Wydziału Inżynierii Łądowej PK przedstawili informację o strukturze i kierunkach kształcenia na PK, a przewodniczący poszczególnych delegacji mówili o działaniach swoich organizacji.

W czasie spotkania uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z architekturą Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie – Łagiewnikach, a także z efektami odbudowy i rewaloryzacji zabytkowego Klasztoru Benedyktynów w Tyńcu, który w ogólnopolskim konkursie „Budowa Roku 2008” otrzymał nagrodę I stopnia.

Protokół końcowy podpisali:

- inż. Svatopluk Zidek – przewodniczący OK CKAIT Karlowe Wary,
- inż. Miroslav Krössl – przewodniczący OP ČSSI Karlowe Wary,
- inż. Svatopluk Bijok – przewodniczący OK ČKAIT Ostrawa,
- inż. Jan Petržala – przewodniczący SKSI VRZ Koszyce /Preszów,
- inż. Alexandra Vaškovičová – przewodnicząca SZSI Poboczkza Koszyce,
- inż. Csaba Hollo – przewodniczący MMK Miskolc,
- inż. Jan Kysel – przewodniczący ACIS,
- inż. Jozef Kurimsky – przewodniczący SSS,
- dr inż. Zygmunt Rawicki – przewodniczący MOIIB Kraków,
- dr inż. Marian Płachecki – przewodniczący PZITB O. Małopolski w Krakowie.

ZYGMUNT RAWICKI

Wilno bliżej Krakowa

Podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarno-Budowlanych w Wilnie (ZITSB) a MOIIB

Stanisław
Abrahamowicz

Przestawiciele Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa od 25 do 29 sierpnia 2009 roku gościli w Wilnie, gdzie podpisali umowę o współpracy pomiędzy Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarno-Budowlanych w Wilnie (ZITSB) a MOIIB w Krakowie. Dokument sygnowali inż. Jan Andrzejewski – prezes ZITSB oraz dr inż. Zygmunt Rawicki – przewodniczący Rady MOIIB.

Jednym z punktów umowy było nawiązanie bliższej współpracy i wymiany doświadczeń zawodowych i naukowych, w tym również współpraca w organizacji konferencji i seminariów o tematyce technicznej. Stworzono także możliwość nawiązania bliższych kontaktów pomiędzy Wydziałem Inżynierii Lądowej Poli-

techniki Krakowskiej i Wydziałem Budowlanym Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego. Wymiana delegacji z obu stron winna się odbywać raz do roku. Wydaje się, że nawiązana współpraca będzie przebiegała z korzyścią dla obu umawiających się stron*.

Korzystając z krótkiego pobytu na ziemi litewskiej zwiedzono wiele za-
bytkowych obiektów i szczególnie bliskie naszym sercom polonica. Byliśmy w Wilnie na cmentarzu na Ros-

sie, gdzie na polskiej kwaterze spoczywają polegli w I wojnie światowej i żołnierze AK polegli w 1944 roku. Jest tam płyta z czarnego granitu z napisem „Matka i serce syna”, gdzie leżą szczątki matki marszałka Józefa Piłsudskiego i jego serce. Jego ciało, jak wiadomo, spoczywa w podziemiach katedry na Wawelu. Ogromny stary cmentarz (6,2 ha) to pięknie położona na wzgórzach nekropolia z wieloma dobrze zachowanymi nagrobkami, gdzie utrwaliła się historia, zwłaszcza ta nasza, polska.

W Wilnie zwiedziliśmy pięknie i fachowo odnowione stare miasto (poziom prac rewaloryzacyjnych podobny do znanego nam w Krakowie, czyli dobry), a także liczne świątynie o przepięknych wnętrzach, także prawosławne. Byliśmy oczywiście w Ostrej Bramie z Kaplicą Matki Bożej Miłosierdzia, tak ważnego miejsca kultu dla chrześcijan.

Prowadzone przez Litwina Rimantasa Šalna Muzeum Adama Mickiewicza przybliżyło nam postać poety w różnych aspektach i okresach

dokończenie na str. 22

* obszerna informacja ze spotkania ukazała się w „Kurierze Wileńskim” – dzienniku polskim na Litwie

Wilno bliżej Krakowa

dokończenie ze str. 21

jego życia. Dobra polszczyzna tego przewodnika i ogromna wiedza była bardzo użyteczna dla wymiany informacji o A. Mickiewiczu, a także innych zasłużonych Polakach związanych z kulturą na tych ziemiach.

Zwiedzanie Góry Trzykrzyskiej było nie tylko okazją do podziwiania panoramy miasta, ale też przypomnieniem niedawnej historii, gdy komunistyczne władze Wilna wysadziły poprzednie krzyże jako symbole zwalczanej wiary.

Pokazano nam również fragmenty budownictwa podmiejskiego w niedalekiej odległości od Wilna, także budownictwo nawiązujące do ogrodowego. W jednym przypadku w takiej dawnej, ale odnowionej zagrodzie urządzono załazek ze zbioru pamiątek i dokumentów dotyczących marszałka Józefa Piłsudskiego.

W ciągu jednego dnia nie dało się zobaczyć wszystkich osobliwych miejsc i budowli, ale te, które udało się obejrzeć, zrobiły na nas bardzo dobre wrażenie i zachęciły do powtórnej wizyty w tym starym i jakże pięknym mieście.

Byliśmy również na Górze Krzyży, gdzie współczesna historia i walka o religię przeplatają się z ofiarami reżimu, czego obrazem są tysiące stojących i zawieszonych krzyży. Krzyże umieszczano od 1975 roku; nasze również zawiesiliśmy na pamiątkę pobytu w tym miejscu. W ramach pielgrzymki na Litwę był tu też w roku 1993 Ojciec Święty Jan Paweł II, o czym świadczy duży, samotny krzyż z przesłaniem papieskim dla potomnych.

Już w drodze powrotnej odwiedziliśmy przelotnie Troki ze swoim zamkiem na wyspie oraz Kowno ze swoją starówką (jednak nie odnowioną) i kilkoma starymi kościołami i budowlami. Trudno nazwać zwiedzaniem obu miast w tak krótkim czasie, ale też nie można było ich pominąć, skoro tak bardzo związane są z historią Litwy.

STANISŁAW ABRAHAMOWICZ

Kolejna grupa inżynierów puka do drzwi izby

Częste zmiany w Prawie budowlanym muszą być uwzględnione w dokumentacji praktyk

Stanisław Karczmarczyk

Przygotowanie czwartego w tym roku biuletynu informacyjnego MOIB przypada na okres kolejnej, czternastej już sesji egzaminacyjnej na uprawnienia budowlane. Przy tej okazji prezentujemy zawsze zestawienie ilości złożonych wniosków według specjalności.

Załączone zestawienie nie zalicza tej sesji do rekordowych w zakresie liczby kandydatów, ale ponad 200 wniosków plasuje zwykle naszą Okręgową Izbę w pierwszej trójce okręgowych izb w skali całego kraju. To potwierdza wysoki potencjał budowlany Małopolski zarówno w zakresie liczby inżynierów, jak i potencjału projektowego i wykonawczego.

Członkowie poszczególnych zespołów kwalifikacyjnych rozpoczęli już żmudną weryfikację dokumentów potwierdzających praktykę zawodową kandydatów. Wymaga to szczególnej uwagi i koncentracji, ponieważ, poza sprawdzeniem merytorycznej poprawności zapisów, konieczne jest sprawdzenie adekwatności zapisów określających zakres, rodzaj i czas wykonywanych prac z wielkością budowy. Do tego dochodzą wymagania dotyczące uprawnień osób potwierdzających praktykę i częstotliwość potwierdzeń uzależniona

od rozporządzeń, jakie obowiązywały w czasie dokumentowania praktyki. Do tego należy dodać bardzo zindywidualizowane wnioski osób, które odbywały praktykę przy realizacji obiektów wojskowych chronionych tajemnicą.

Trafiają do nas wnioski, w których praktyka była dokumentowana z przerwami na przestrzeni wielu lat, a więc w okresach, kiedy w następstwie wprowadzania kolejnych zmian przepisów określających wymagania, co do formy zatrudnienia, wymagania w stosunku do opiekuna potwierdzającego praktykę, czasu tej praktyki ulegały znacznym zmianom.

Właśnie tym zmianom poświęcone było tradycyjne już coroczne wyjazdowe posiedzenie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej, które w tym roku odbyło się w dniach 11-12 września w Suchej Beskidzkiej. Ze-

spół Komisji poszerzony o członków zespołów egzaminacyjnych wysłuchał wykładów ilustrujących historię kolejnych zmian w ustawie Prawo budowlane uchwalonej 7 lipca 1994 roku i zmian w rozporządzeniach związanych z tą ustawą.

Ostatnia 48. zmiana tej ustawy została właśnie skierowana do oceny przez Trybunał Konstytucyjny. W trakcie dyskusji dominowały poglądy wyrażające nadzieję, że Trybunał Konstytucyjny oceni negatywnie ostatnią nowelizację, jako sformułowaną pod oczekiwania środowiska deweloperów.

W ocenie uczestników tego spotkania zaproponowane przepisy ustawy niosą wiele zagrożeń dla procesu budowlanego, za który odpowiadają w pierwszym rzędzie projektanci i wykonawcy.

STANISŁAW KARCZMARCZYK

Zestawienie ilości złożonych wniosków wg specjalności

Specjalność:	Liczba złożonych wniosków
architektoniczna	3
drogowa	32
instalacje elektryczne	28
konstrukcyjno-budowlana	112
kolejowa	4
mostowa	10
instalacje sanitarne	37
telekomunikacja	3
Razem:	229

Plan szkoleń, kursów i seminariów organizowanych lub współorganizowanych przez Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa w IV kwartale 2009 roku

Zespół ds. szkolenia i stałego doskazywania członków MOIIB

L.p.	Temat: kursu/seminarium/konferencji/wycieczki technicznej	Data / Miejsce	Organizator / Wykładowca
1.	branża energetyczna – SEP O.Kraków: Seminarium wyjazdowe: Seminarium Konsultacyjno-Szkoleniowe Komisji Kwalifikacyjnych O.Kr SEP	2-3.10.2009 r. piątek-sobota Pensjonat „ARIA” Krynica	Organizator: O.Kr SEP Rada Nadzorcza ds. KK MOIIB inż. Maria Zastawny tel. kom. 0601 335 113 tel. 012 422-68-53 mgr inż. K. Ebro-Prokiesz 012 644-96-62 0502 224 690
2.	branża mostowa – ZMRP: Seminarium szkoleniowe: „Inwestycje komunikacyjne Lwowa w świetle przygotowań do EURO 2012”	4-7.10.2009 niedziela – środa Lwów	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
3.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Bezwykopowe technologie budowy i renowacji kanałów grawitacyjnych w kamionce, zasadność posiadania aprobaty technicznej IBDIM”	5.10.2009r poniedziałek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIIB Ilona Polańska Katarzyna Polańska-Zorychta
4.	branża elektroinstalacyjna – SEP O.Kraków: Seminarium: „Rozdzielnice niskiego napięcia”	8.10.2009 r. czwartek godz.11 -14 Kraków DOM TECHNIKA NOT w Krakowie	Organizator: O.Kr SEP SiiUE MOIIB HABER mgr inż. Ryszard Damian tel. 0601 497 125 Biuro SEP 012 422-58-04
5.	branża elektroinstalacyjna – SEP Oddział Nowa Huta: Seminarium szkoleniowe: „Nowe możliwości kompaktowych sterowników swobodnie programowalnych, zastosowania i praktyczne aplikacje.”	8.10.2009 czwartek 11.00-14.00 Kraków Dom Technika NOT Kraków Nowa Huta Os. Centrum C, bl.10	Organizator: O. Nowa Huta SEP, & MOIIB seph@wp.pl www.nhsep.pl Bogdan Niżnik tel. (603) 306 036
6.	branża wodno-melioracyjna – SITWM O.Kraków Wycieczka naukowo-techniczna: Na zaporę wodną Chańcza i na zaporę wodną Maniowice	9-10.10.2009 piątek-sobota 8.00 ul. Kałuży (obok hotelu Cracovia)	Organizator: SITWM O.Kraków & MOIIB Kontakt:inż. Jan Smenda tel. 012 422-47-22 w.34 pon. godz. 10-13
7.	branża elektroinstalacyjna – SEP O.Kraków: Seminarium: Urządzenia do przesyłu energii w wykonaniu F-my LEGRAND i ZPUĘ Włoszczowa	09-11.10.2009 r. piątek-niedziela Zawoja - Widły OW „Jawor”	Organizator: O.Kr SEP SiiUE MOIIB mgr inż. Tadeusz Stasicki tel. 012 633-36-97 Biuro SEP 012 422-58-04
8.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Prawo ochrony środowiska-wpływ na zmiany w procesie inwestycyjnym”	15.10.2009r czwartek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIIB Małgorzata Pańczuk
9.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Z cyklu „Spotkania inżynierskie” Prof. zw. dr hab. inż. Lech Wysockiński z Instytutu Techniki Budowlanej w Warszawie wygłosi wykład pt.:	15.10.2009 r. czwartek godz. 17.00 Kraków Dom Technika	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl

L.p.	Temat: kursu/seminarium/konferencji/wycieczki technicznej	Data / Miejsce	Organizator / Wykładowca
	„Wprowadzenie do praktyki polskiej geotechnicznych norm europejskich” Szkolenie bezpłatne dla członków MOIB, studentów	ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	
10.	branża energetyczna – SEP O.Kraków: Seminarium: Instalacje nastawni PKP Kraków z pokazem "Nastawni Kraków Główny" (przełącznikowej) i "Nastawni Kraków-Przedmieście" (komputerowej).	16.10.2009 r. piątek godz.12-15 Kraków PKP PLK S.A. Oddz. Regionalny w Krakowie	Organizator: O.Kr SEP SEn, Koło SEP nr 17 MOIB Andrzej Siwek tel. 0506 230 097 Ryszard Raźniak tel. 012 422-64-60 w. 14
11.	Branża komunikacyjna – kolejowa – SITK RP O. Kraków: Seminarium: „Krakowskie Centrum Komunikacyjne”	19.10.2009 r. poniedziałek Sala konferencyjna MPK Kraków	Organizator: SITK RP O. Kraków, Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie, tel. (012) 658-93-72, www.sitk.org.pl Odpowiedzialny: Mariusz Szałkowski Tel. 608 428 602
12.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Utrzymanie i kontrole okresowe obiektów budowlanych	20.10.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Kraków Wojewódzka Biblioteka Publiczna, ul. Rajska 1 II piętro, sala 245	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl
13.	branża mostowa – ZMRP: Seminarium szkoleniowe: „Fundamenty głębokie i wzmocnianie podłoża w technologiach i realizacjach firmy Soletanche Polska”	20.10.2009 wtorek Kraków sala konferencyjna hotelu ASPEL ul. Bratysławska 2	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
14.	Branża komunikacyjna – drogowa – SITK RP O.Kraków Seminarium: 1. Systemy rozwiązań w zakresie przepisów technicznych w drogownictwie 2. Projektowanie i doświadczenia wzmocnień podłoża pod nawierzchnie oraz recyklingu	21.10.2009 r. środa GDDKiA ul. Mogilska 25	Organizator: SITK RP O. Kraków, Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie, tel. (012) 658-93-72, www.sitk.org.pl Odpowiedzialny: Andrzej Kollbek Tel. 694 491 986
15.	branża elektroinstalacyjna – SEP O.Kraków: IV Krajowa Konferencja NT „Inżynieria elektryczna w budownictwie” Koszt uczestnictwa: 300,-zł/os.	22.10.2009 r. czwartek godz. 10-17 Kraków DOM TECHNIKA NOT	Organizator: O.Kr SEP SiiUE, CK Sekcji liUE SEP, PKJiEUEE SEP, KEIE AGH, WIEiK PK,MOIB dr inż. Jan Strzałka tel. 0603 776 123 Biuro SEP 012 422-58-04
16.	branża wodno-melioracyjna – SITWM O.Kraków Konferencja naukowo-techniczna: „Zmiany klimatu” – dr Danuta Limanówka „Zagospodarowanie wód opadowych”	26.10.2009 poniedziałek 14.00 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego nr 28	Organizator: SITWM O.Kraków & MOIB Kontakt: inż. Jan Smenda tel. 012 422-47-22 w.34 pon. godz. 10-13
17.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Cykl szkoleń: Projektowanie konstrukcji budowlanych wg Eurokodów cz. I	27.10.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Kraków Wojewódzka Biblioteka Publiczna, ul. Rajska 1 II piętro, sala 245	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
18.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Nowoczesne systemy wodociągowe i kanalizacyjne z żeliwa sferydalnego”	27.10.2009 r. wtorek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIB Tomasz Fusek Małgorzata Pańczuk
19.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Legalizacja samowoli budowlanej. Kontrole. Istotne i nieistotne odstępstwa od warunków udzielonego pozwolenia na budowę	29.10.2009 r. czwartek 15.30-19.30 Kraków	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737

L.p.	Temat: kursu/seminarium/konferencji/wycieczki technicznej	Data / Miejsce	Organizator / Wykładowca
		Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
20.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Cykl szkoleń: Projektowanie konstrukcji budowlanych wg Eurokodów - konstrukcje żelbetowe: cz. II	5.11.2009 r. czwartek 10.00-14.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
21.	branża energetyczna – SEP O.Kraków: Seminarium: Współspalanie biomasy w EC Kraków jako sposób obniżenia emisji zanieczyszczeń	6.11.2009 r. piątek godz. 13-15 Kraków Elektrociepłownia	Organizator: O.Kr SEP SEn, Koło SEP nr 60 MOIB Andrzej Siwek tel. 0506 230 097 Marian Gondek tel. 012 646-63-55 Biuro SEP 012 422-58-04
22.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Węgiel aktywny w układach uzdatniania wód powierzchniowych badania pilotażowe na stacji doświadczalnej w Nowym Sączu”	9.11.2009 r. poniedziałek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIB Doc. Stanisław Rybicki inż. Andrzej Tyczyński
23.	branża elektroinstalacyjna – SEP Oddział Nowa Huta: Seminarium szkoleniowe: „Zmiany w normie PN-HD 60364-6-61 w stosunku do obowiązujących obecnie PN-IEC-60364-4-41 PN-IEC-60364-5-54 PN-IEC-60364-6-61”	17.11.2009 r. wtorek 11.00-14.00 Kraków Dom Technika NOT Kraków Nowa Huta Os.Centrum C,bl.10	Organizator: O. Nowa Huta SEP, & MOIB seph@wp.pl www.nhsep.pl Bogdan Niżnik tel. (603) 306 036
24.	branża mostowa – ZMRP: Seminarium szkoleniowe: „Przeglądy obiektów mostowych”	17.11.2009 wtorek Kraków Sala konferencyjna hotelu ASPEL ul. Bratysławska 2	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
25.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Doświadczenia związane ze sporządzeniem świadectw charakterystyki energetycznej	18.11.2009 r. środa 10.00-13.30 Kraków Wojewódzka Biblioteka Publiczna, ul. Rajska1 II piętro, sala 245	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
26.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Dezynfekcja wody promieniami UV-przykłady zastosowań i zakres osiągniętych redukcji zanieczyszczeń”	18.11.2009r środa godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIB Małgorzata Pańczuk
27.	branża elektroinstalacyjna – SEP O.Kraków: Seminarium: Oprogramowanie do projektowania układów elektronicznych F-my MENTOR GRAPHIC	19.11.2009 r. czwartek godz.11 -14 Kraków DOM TECHNIKA NOT	Organizator: O.Kr SEP, Koło SEP nr 75 CADREX W-wa MOIB dr inż. Wojciech Mysiński tel. 012 628-26-98 Biuro SEP 012 422-58-04
28.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Cykl szkoleń: Projektowanie konstrukcji budowlanych wg Eurokodów - konstrukcje żelbetowe, przykłady: cz. III	19.11.2009 r. czwartek 10.00-14.15 Kraków, Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl

L.p.	Temat: kursu/seminarium/konferencji/wycieczki technicznej	Data / Miejsce	Organizator / Wykładowca
29.	branża mostowa – ZMRP: Wycieczka techniczna: „Budowa mostu przez rzekę Skawę w ciągu obwodnicy Zembrzyce”	20.11.2009 piątek Zembrzyce	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
30.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Dokumentacja kosztorysowa. Kosztorys inwestorski. Kosztorys ofertowy. Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych.	24.11.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Zakopane Zespół Szkół Budowlanych ul. Krupówki 8	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski mgr inż. Alicja Kotońska: 609489518 tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk szkolenia@pzitb.org.pl
31.	branża mostowa – ZMRP: Seminarium szkoleniowe: „Najczęściej występujące usterki na obiektach mostowych w okresie gwarancyjnym”	24.11.2009 r. wtorek Kraków sala konferencyjna hotelu ASPEL ul. Bratysławska 2	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
32.	branża elektroinstalacyjna – SEP Oddział Nowa Huta: Seminarium szkoleniowe: „Nowoczesne systemy grzewcze. Odnawialne źródła energii. Współpraca kotłowni z systemami solarnymi”	24.11.2009 wtorek 11.00-15.00 Centrum Szkolenia Zawodowego w Wieliczce Ul.Grottgera 58 (Siedziba Herz)	Organizator: O. Nowa Huta SEP & MOIIB seph@wp.pl www.nhsep.pl Bogdan Niżnik tel. (603) 306 036
33.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Utrzymanie i kontrole okresowe obiektów budowlanych	25.11.2009 r. środa 16.00 – 19.15 Tarnów Budynek Starostwa Powiatowego w Tarnowie, ul. Narutowicza 37, sala audiowizualna	Organizator: O. Nowa Huta SEP & MOIIB Zgłoszenia:Kazimierz Ślusarczyk kom. 602 59 07 49 tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk szkolenia@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
34.	Branża komunikacyjna – drogową – SITK RP O.Kraków Konferencja: Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu”	25-26.11.2009 r. środa-czwartek Hotel Orbis „Cracowia”	Organizator: SITK RP O. Kraków, Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie, tel. (012) 658-93-72, www.sitk.org.pl Odpowiedzialny: Mariusz Szalkowski Tel. 608 428 602
35.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Pozwolenie na użytkowanie - aktualne przepisy, wymagane dokumenty, procedury organu nadzoru budowlanego Wykładowca: mgr inż. Małgorzata Boryczko - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego	26.11.2009 r. czwartek 15.30-19.30 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
36.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Odpowiedzialność uczestników procesu inwestycyjnego w świetle przepisów obowiązującego prawa”	26.11.2009 r. czwartek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIIB Małgorzata Pańczuk
37.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii w budownictwie. Termomodernizacja. Najczęstsze błędy i wady wykonawstwa	1.12.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
38.	Branża komunikacyjna – kolejowa – SITK RP O. Kraków: Konferencja: Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w kolejnictwie (VIII edycja).	2-4.12.2009 r. środa-piątek WZV Kościelisko	Organizator: SITK RP O. Kraków, Informacja: Biuro Oddziału SITK RP w Krakowie, tel. (012) 658-93-72, www.sitk.org.pl Odpowiedzialny: Józefa Majerczak
39.	branża elektroinstalacyjna – SEP O.Kraków: Seminarium: Ochrona odgromowa i przepięciowa w nowoczesnych budynkach biurowych – rozwiązania zgodne z PN-EN 62305	3.12.2009 r. czwartek godz.11 -14 Kraków DOM TECHNIKA NOT	Organizator: O.Kr SEP SiłUE, Koło SEP nr 28 DEHN POLSKA, MOIIB mgr inż.Krzysztof Wincencik, tel. 0606 826 782 Biuro SEP 012 422-58-04

L.p.	Temat: kursu/seminarium/konferencji/wycieczki technicznej	Data / Miejsce	Organizator / Wykładowca
40.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Współczesne zagrożenia mykologiczne w budownictwie. Sposoby zapobiegania i likwidacji	3.12.2009 r. czwartek 10.00-14.15 Kraków, Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
41.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Cykl szkoleń: Projektowanie konstrukcji budowlanych według Eurokodów cd.	8.12.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
42.	branża elektroinstalacyjna – SEP Oddział Nowa Huta: Seminarium szkoleniowe: „Alternatywne źródła ciepła – pompy ciepła. Rozwiązania systemowe dla małych i dużych potrzeb energetycznych”	8.12.2009 r. wtorek 11.00-15.00 Centrum Szkolenia Zawodowego w Wieliczce Ul.Grottera 58 (Siedziba Herz)	Organizator: O. Nowa Huta SEP, & MOIB seph@wp.pl www.nhsep.pl Bogdan Niżnik tel. (603) 306 036
43.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Wady wykonawcze w inżynierii sanitarnej - sposoby wykrywania i zapobiegania”	8.12.2009 r. wtorek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIB Małgorzata Pańczuk
44.	branża mostowa – ZMRP: Seminarium szkoleniowe: „Zabezpieczenie antykorozyjne konstrukcji stalowych”	10.12.2009 r. czwartek Kraków sala konferencyjna hotelu ASPEL ul. Bratysławska 2	Organizator: ZMRP O.Małopolski & MOIB Informacje: mgr inż. Grażyna Czopek tel. kom: 605-41-81-13 e-mail: gra_cz@op.pl
45.	branża energetyczna – SEP O.Kraków: Seminarium Zalety i wady źródeł światła LED	11.12.2009 r. piątek godz.13 -15 Kraków AGH paw. B1 al. Mickiewicza 30	Organizator: O.Kr SEP SEn i SEI., MOIB dr inż. Andrzej Siwek tel. 0506 230 097 dr inż. Wiesław Zaraska, 012 656-51-83 Biuro SEP, 012 422-58-04
46.	branża ogólnobudowlana – PZITB: Cykl szkoleń: Projektowanie konstrukcji budowlanych według Eurokodów cd.	15.12.2009 r. wtorek 10.00-14.15 Kraków Dom Technika ul. Straszewskiego 28 sala im. prof. Stella-Sawickiego, II piętro	Organizator: PZITB-CUTOB O. Małopolski tel./fax: (12) 4214737 Joanna Kruk cutob@pzitb.org.pl www.pzitb.org.pl
47.	branża sanitarna – PZITS: Seminarium: „Sposoby na eliminowanie wykonawców nie gwarantujących rzetelnego wykonania zamówienia”	15.12.2009. r wtorek godz. 13.00 Kraków DOM TECHNIKA NOT ul. Straszewskiego 28	Organizator: PZITS O.K-ów & MOIB Małgorzata Pańczuk

UWAGA !

1. We wszystkich wspólnie organizowanych na terenie Małopolski formach doskonalenia zawodowego członków MOIB przez stowarzyszenia naukowo-techniczne (PZITB, PZITS, SEP, SITWM, SITK RP, SITNiG, ZMRP) i MOIB rozliczenie finansowe następuje w wyniku przedłożenia - bezpośrednio u głównej księgowej MOIB i bez opiniowania przez ZP-SiSD - zbiorczej faktury za zorganizowanie kursu, seminarium, szkolenia itp. wraz z imienną listą i wpisanym nr członkostwa w MOIB oraz podpisem uczestnika na liście obecności. W tych przypadkach nie ma możliwości indywidualnego rozliczenia dofinansowania każdego uczestnika przez ZP-SiSD!

2. Oprócz ww. propozycji istnieje możliwość indywidualnego dofinansowania dla każdego członka MOIB w kwocie do 300 PLN w skali roku, uczestnictwa w różnych formach doskonalenia, zwrotu kosztów przejazdu na imprezy naukowo-techniczne organizowane poza miejscem zamieszkania i zwrotu kosztów zakupu poradników, programów komputerowych, publikacji i norm doskonalących kwalifikacje.

Warunkiem uzyskania dofinansowania lub zwrotu kosztów jest złożenie odpowiedniego wniosku wraz z imienną fakturą w biurze MOIB.

Regulamin dofinansowania oraz formularze druków wniosków znajdują się na stronie www.map.piib.org.pl

JAN STRZAŁKA

przewodniczący Zespołu Problemowego ds. szkolenia i stałego doskonalenia

KOMUNIKAT

Ubezpieczenie na Życie i NNW członków MOIIB

Pragniemy poinformować iż z dniem 1. 09. 2009 nastąpiła zmiana ubezpieczyciela z AXA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. na Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group.

W związku z powyższym za wszystkie zdarzenia mające miejsce od 1.09.2009 odpowiada nowy ubezpieczyciel.

Druki roszczeniowe, informacje o ubezpieczeniu, można uzyskać bezpośrednio w biurze Compensa TU na Życie S.A. przy ul. Lublańskiej 34 w Krakowie (budynek Budostalu 2) tel. 12/616 21 55 lub w siedzibie MOIIB przy ul. Czarnowiejskiej 80 w Krakowie u Pani Anny Magiery (tel. 012- 6309060 lub 6309061 wew. 208).

Druki roszczeniowe dostępne są również na stronie internetowej: www.compensa.pl

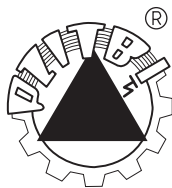
MOIIB w liczbach

Według stanu na 15 września 2009 roku w naszej Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa zarejestrowanych było 14110 osób w tym: 10188 czynnych członków, 624 członków, którzy zostali zawieszani na własną prośbę lub z powodu nieopłacenia składek członkowskich ponad 6 miesięcy, 3094 skreślonych członków i 204 kandydatów na członków.

Podział według branż był następujący:

konstrukcyjno – budowlana (BO)	–	7804 - 56,12 proc.,
mostowa (BM)	–	170 - 1,22 proc.,
drogowa (BD)	–	769 - 5,53 proc.,
instalacji sanitarnych (IS)	–	2462- 17,70 proc.,
instalacji elektrycznych (IE)	–	2155 -15,50 proc.,
wodno – melioracyjna (WM)	–	350 - 2,52 proc.,
kolejowa (BK)	–	143 - 1,03 proc.,
telekomunikacyjna (BT)	–	48 - 0,34 proc.,
wyburzeniowa (BW)	–	5 - 0,04 proc.

ZYGMUNT RAWICKI

KONKURS PZITB BUDOWA ROKU

(edycja XX)

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa przy współdziałaniu Ministerstwa Infrastruktury oraz Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego ogłaszają Konkurs PZITB „BUDOWA ROKU 2009”.

Celem Konkursu jest wyłonienie obiektów budowlanych, na których osiągnięto wyróżniające się wyniki realizacyjne. Konkurs służy promocji inwestorów i wykonawców.

Przedmiotem Konkursu są nowe lub odbudowane, rozbudowane, nadbudowane bądź przebudowane obiekty budowlane, albo proces inwestycyjny ze wszystkich rodzajów budownictwa, zakończone nie później niż do końca I kwartału 2010 roku.

Konkursem kieruje Komitet Organizacyjny powołany przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa spośród członków Związku oraz instytucji współorganizujących i sponsorujących.

Siedzibą Komitetu Organizacyjnego jest:
Zarząd Główny PZITB
00-050 Warszawa, ul. Świętokrzyska 14
tel/fax 022 827-02-45
e-mail: biuro@budowaroku.pl

Zgłoszenie do Konkursu powinno zawierać:

- deklarację przystąpienia do Konkursu (wzór na www.budowaroku.pl),
- podstawowe dane charakteryzujące przedmiot zgłoszenia,
- dowód wpłaty wpisowego.

Zgłoszenie należy przesyłać na adres:
Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
Zarząd Główny
ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

z dopiskiem „BUDOWA ROKU 2009”

Wpłaty za uczestnictwo w konkursie dokonuje się na konto Zarządu Głównego PZITB BANK MILLENNIUM Warszawa, nr konta 52 1160 2202 0000 0000 5515 6493 z dopiskiem „BUDOWA ROKU 2009”.

Politechnika Krakowska Wydział Inżynierii Lądowej

Nowoczesne Budownictwo

**SZKOLENIA DLA
SPECJALISTÓW**

- metody komputerowe w budownictwie
- kosztorysowanie robót budowlanych
- planowanie i realizacja inwestycji budowlanych
- monitorowanie i prewencja stanu BHP w przedsiębiorstwie budowlanym
- zarządzanie przedsiębiorstwem budowlanym
- komputerowe wspomaganie przedmiarowania robót budowlanych
- zarządzanie przedsięwzięciami budowlanymi
- normy europejskie w projektowaniu geotechnicznym
- praktyczne zastosowania dynamiki budowli w projektowaniu obiektów budowlanych

Szkolenia współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Udział w szkoleniach jest NIEODPŁATNY.

www.szko-bud.pk.edu.pl

Politechnika Krakowska, Wydział Inżynierii Lądowej
ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków, tel. 012 628-25-41

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA

Politechnika Krakowska
im. Tadeusza Kościuszki

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

OBIEKTY WYBUDOWANE PRZEZ FIRMĘ BUDOPOL SP. Z O.O

Liceum w Skale

Centrum Maltańczycy

Bloki przy ul. Ostatniej w Krakowie

Park Wodny w Krakowie

